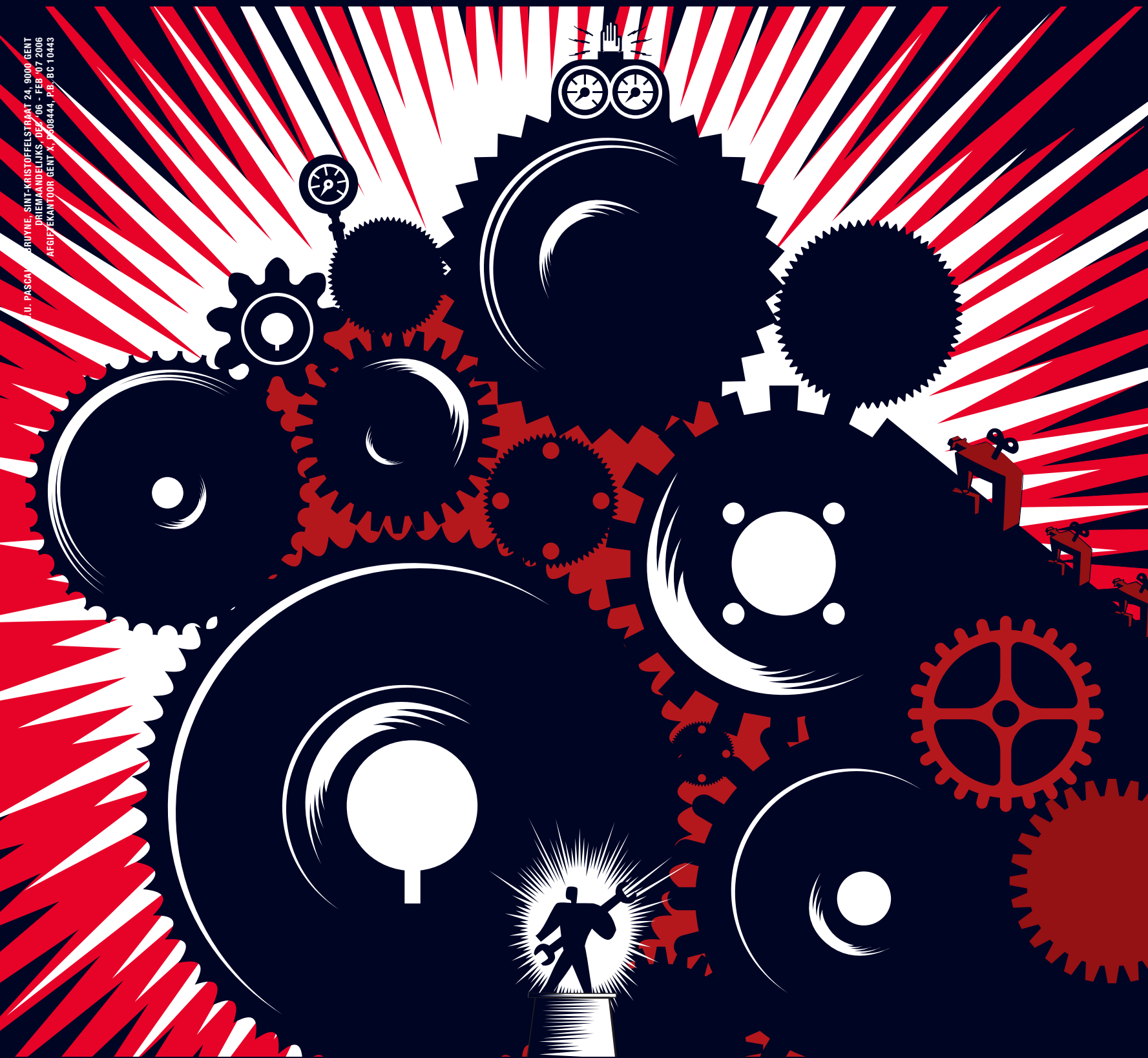

TIENSTIENS

DE KRANT DIE WERKT - NR 8 - DECEMBER 2006

J. U. PASCAU - BRUYNE, SINT-KRISTOFFELSTRAAT 24, 9000 GENT
DRIEMAANDELIJKS - DEZ '06 - FEB '07 2006
AFGEFEEKANTOOR GENT X. 908444, P.B. BC 10443

KONING FIETS | SMALLTALK IN DE GROTE STAD
EXPLOIT INTERIM | ALLOCHTONEN EN WERKLOOSHEID

COLOFON

Radar is een open samenwerkingsverband tussen een aantal individuen en organisaties. Ze brengen vier keer per jaar de stadskrant TiensTiens uit, gekoppeld aan een interactieve website (www.tienstiens.org). In 2006 zet Radar onder de noemer 'de Stoot van de Stad' ook stedelijke acties op het getouw.

REDACTIE

Pascal Debruyne, Mathias Bienstman, Michaël Calcoen, Koen De Stoop, Marlies Casier, Berber Verpoest, Nathan Hertogen, Wouter Brauns, Lien De Coster, Klaas Ysebaert, Elke Van Royen, Elias Vlerick, Frederik Matthijs, Lieven Deflandre, Christiaan De Beuckelaer, Greet Simons en Eveline Depoorter

BEELDREDACTIE

Freddy Willems, Hendrik Braet, Aäron Willem, Michel Delaeter, Koen De Munter, Elke Decruynaere, Elke Vanroyen, Hans De Keyser

WEBREDACTIE

Jan Versluys, Elias Vlerick, Aäron Willem

HOOFDREDACTIE

Pascal Debruyne, Tyron Van Hee, Sarah Keymeulen, Mathias Bienstman, Freddy Willems

EINDREDACTIE

Annemie Cautaerts, Sarah Keymeulen

VORM

Mario Debaene

CONTACT

Stadskrant TiensTiens
Sint-Kristoffelstraat 24
9000 Gent
redactie@tienstiens.org
0477/982625

ADVERTENTIES

Mail naar redactie@tienstiens.org

INHOUD

Edito p. 3

Last in, first out p. 4-6

Kunst of cinema? p. 7

De stad moet de lat hoger leggen p. 8-9

Roma willen menswaardig leven in ongezellige stad p. 10-11

Infowarroom p. 11

Exploit Interim p. 12-13

Het Einde volgens Jeroen Theunissen p. 14-15

Daaag, tot nooit meer! p. 16-17

Fotoreportage Arbeid Adelt p. 18-19

Autonome Gemeentebedrijven p. 20-21

Making Sense in the City p. 22-23

U stinkt! p. 24-25

El Alto, de andere kant van La Paz p. 26-27

Wondernemen p. 28-29

Een spin op sterke poten p. 30-31

Vrijwillig werkloos? p. 32

Nieuwe wet voor miljoenen vrijwilligers p. 34

Koning Fiets p. 35

WERKLOOSHEID WEEGT

Tussendoor presenteren we naar goede gewoonte opnieuw aparte bedenkingen (over de geur van de stad, over fietsers of een spin op sterke poten), interessante interviews (met schrijver Jeroen Theunissen of antropoloog Koen De Munter), opvallend onderzoek (naar alledaagse ontmoetingen op de tram en zingeving in de stad) en verborgen parels in Gent (zoals artcinema OffOff). Aan u om te oordelen of we goed werk hebben geleverd...

KOPIE CLIENT	
bedrag in letters	
memodatum	bedrag in EUR
rekening opdrachtgever	
rekening begunstigde	
naam begunstigde	
mededeling	
datum afgifte	
EURO	

Kopie cliënt enkel bij storting voorleggen

[illegible]

LAST IN, FIRST

ALLOCHTONEN EN WERKLOOSHEID IN GENT

In Gent maken allochtonen zo'n 17% van de bevolking uit en vormen ze de groep die, naast jongeren en laaggeschoolden, het zwaarst getroffen wordt op de arbeidsmarkt. Volgens cijfers van de VDAB was in september van dit jaar 27,6% van de werklozen in Gent van niet-Europese afkomst. Dat is een stuk hoger dan in Vlaanderen, waar die groep op hetzelfde moment 16,1% van de werklozen uitmaakte. Toch houdt dit voor de niet-Europese allochtonen in het Gentse een daling van de werkloosheid in van 6,8% ten opzichte van vorig jaar. Het zijn de allochtonen afkomstig uit de nieuwe lidstaten van de EU die ten opzichte van september 2005 de zwaarste klappen krijgen: bij hen tekent zich een stijging van 11,2% af. In realiteit liggen deze cijfers nog een stuk hoger, aangezien onder meer illegalen, mensen die op een wachtlijst staan of langdurig werklozen niet in de statistieken verrekend worden.

In september 1989 verhuisde Alicja Gescinska (25) samen met haar ouders en twee oudere zussen van Polen naar België. Ondanks het feit dat ze het Nederlands snel onder de knie had en er allesbehalve exotisch uitziet, merkte ze al gauw dat haar naam ervoor zorgde dat ze anders behandeld werd dan de rest. "Aan het eind van de lagere school raadden het PMS-centrum en de leerkrachten mijn ouders aan om mij tot kapster te laten opleiden omdat ik enkel voor handenarbeid geschikt zou zijn. Toen ik toch economie-moderne talen ging doen, moest ik mezelf extra bewijzen. Mijn ouders hebben mij gemotiveerd. Ze zijn zelf hoogopgeleid en beseffen het belang van een goede opleiding. En kijk nu: deze zomer studeer ik af aan de universiteit van Gent. Door mijn goede resultaten maak ik zelfs kans op een onderzoeksbeurs in het buitenland. Weet je, veel mensen dulden allochtonen zolang ze hen 'over het kopke' kunnen wrijven. Eens je hen overstijgt, verdragen ze je niet meer. Soms zeg ik wel eens al lachend dat ik nieuwsanker wil worden, zodat al die mensen die niet in mij geloven elke dag op mijn gezicht moeten kijken."

EEN NAAM OF EEN NUMMER?

De selectietest waaraan een sollicitant onderworpen wordt, is volgens Mohamed Lahlali van Divers&Actief, een jongerenvereniging die het allochtone

middenveld vertegenwoordigt, één van de pijnpunten voor de allochtone werkzoekende. "Wat we nodig hebben, zijn cultuurneutrale selectietests. De proeven die nu gebruikt worden, meten vaak meer talenkennis en algemene intelligentie dan wat anders. Bovendien wordt er geen rekening gehouden met cultuurtypische zaken als zegswijzen. Of plots duikt Samson in de vragen op... Als je iemands vaardigheden wil kennen, moet je met doe-opdrachten voor de dag komen." "Bovendien moet er gewerkt worden met duale inburgeringstrajecten", vult Mohamed El Omari aan. "Dat wil zeggen dat je vertrekt vanuit de betrokken persoon. Iemand die geld nodig heeft en wil werken, moet je niet op een schoolse, abstracte manier Nederlands aanleren. Laat die bijstaan door een taalcoach op de werkvloer zodat die ervaringsgericht bezig is. Zo fnuik je zijn motivatie niet."

Ook het feit dat het bestand van de VDAB op naam geordend is, zint D&A niet. Experimenten met anoniem solliciteren in Frankrijk waren een groot succes. Discriminatie gebeurt immers niet altijd bewust. Werken met nummers in plaats van met namen is volgens D&A dan ook een simpele en efficiënte oplossing. Nu wordt amper één op zeven van de allochtone namen in de kiescomputer van de VDAB aangeklikt. In interimbureaus is de situatie niet beter.

Toch is het vaak via een interimcontract of een ander extern kanaal dat werknemers tegenwoordig aan de slag gaan bij een bedrijf. Die uitbesteding van taken komt steeds vaker voor en zorgt ervoor dat werkgevers een deel van de verantwoordelijkheid doorschuiven. Dat bemoeilijkt het werk van de vakbonden aanzienlijk. "Er heerst geen politiek meer van aanwerven bij bedrijven", weet Kris Michiels van het ABVV. "De kloof tussen mensen die een contract hebben bij een groot bedrijf en zij die aan de slag zijn bij een KMO, groeit. Bij de eerste groep kunnen wij tussenkomen om collectief afspraken te maken, bij een bedrijf met minder dan vijftig werknemers is syndicale afvaardiging zelfs niet verplicht. De statuten van die arbeiders zijn bijgevolg van heel andere aard. Als Volvo via een externe firma schoonmaakpersoneel aanwerft, dan zijn dat geen Volvo-arbeiders en genieten zij dus ook niet van de voorwaarden die daarmee gepaard gaan."

WERK AAN DE WINKEL

Mark Pauwels (ABVV) vervolledigt het plaatje: "Als er ontslagen vallen, zijn de mensen die het eerst moeten gaan meestal de niet-vaste krachten. Daaronder vallen de werknemers van de externe bedrijven, waar vaak de zwakkeren bij zitten. Voor allochtonen betekent dat concreet dat zij in veel gevallen *last-in, first-out* zijn; ze vinden het moeilijkst ingang, en liggen als eerste weer buiten." Wat discriminatie op de werkvloer nog complexer maakt, is dat er meestal een gebrek aan bewijslast is. Zelden krijgt iemand letterlijk te horen dat zijn of haar afkomst aan de basis ligt van het conflict, laat staan dat er getuigen zijn als dat wel het geval is. Daarom wordt er vanuit

T OUT

© Freddy Willems

verschillende hoeken gepleit om de werkgever te laten aantonen dat ze níet discrimineren; een zogenaamde omkering van de bewijslast dus.

Niks dan kommer en kwel dus?

“Zeker niet”, weerlegt Lieve Defrancq, coördinator van de Werkwinkel in Gent, de plek waar alle organisaties die betrokken zijn bij de zoektocht naar een job nauw samenwerken. “Discriminatie is nog steeds een probleem, maar ik zie stilaan de kentering waar ik jaren op gewacht heb. Een bedrijf als Sidmar, waar de toegang als allochtoon niet evident is, blijkt nu bereid zijn sollicitatieprocedure te herzien. Als het aankomt op instroom, doet de Werkwinkel het in het algemeen goed: gisteren hadden

wij bijvoorbeeld een *jobdating* waarbij 26% van de *daters* allochtoon was. Die hebben stuk voor stuk een gesprek met een bedrijf gehad. Het wordt hoog tijd dat er eens wat meer dergelijke positieve zaken naar buiten worden gebracht! Ik wil aan werkgevers tonen dat het lukt om allochtonen tewerk te stellen. Zo’n berichten zijn trouwens broodnodig voor de allochtonen zelf.” In de Werkwinkel wordt aandacht besteed aan de begeleiding van allochtonen om hen op een zo goed mogelijke manier door te verwijzen. Via een persoonlijk traject dat leidt langs kanalen als VDAB, of voor sommigen ook langs bijvoorbeeld Job&Co of De Sleutel, wordt naar de meest geschikte plek op de arbeidsmarkt gezocht. Het bereik van de

Werkwinkel ligt er niet om: 43,3% van de jongeren die deelnemen aan het huidige jongerentewerkstellingsplan is allochtoon, waarvan 33% Turken en Maghrebijnen.

GENT ZOECT TALENT

In de subwerkgroep ‘Onderbenut talent’ van Gent Stad in Werking, het samenwerkingsverband dat een tweehonderdtal partners verenigt rond een vernieuwend arbeidsmarktbeleid, wordt gefocust op de lage tewerkstellingsgraad bij allochtonen. “De idee achter de naam is een kentering in het denken over personeelstekort te weeg te brengen,” legt Wouter De Sutter uit. “Wij stellen vast dat er veel mensen rondlopen met kwaliteiten die

eigenlijk niet benut worden. Dat komt voort uit het streven naar de ideale werknemer, waardoor sollicitanten gezien worden als mensen met een aantal gebreken. Zo'n houding maakt de jacht op werk voor allochtonen extra zwaar. Wij willen ervoor zorgen dat mensen bekeken worden vanuit het perspectief van wat ze wel kunnen, wat natuurlijk niet uitsluit dat iemand hier of daar wel hulp of bijscholing kan gebruiken." Ondanks deze mooie voornemens heeft de Stad Gent zelf alles behalve een personeelsbestand dat de maatschappelijke samenstelling weerspiegelt. Tijdens een debat in de aanloop van de gemeenteraadsverkiezingen liet toenmalig schepen Daniël Termont weten dat er nochtans wel degelijk inspanningen geleverd worden om allochtonen aan te werven bij de Stad. "We vinden ze simpelweg niet," luidde het, "we hebben nochtans alles gedaan wat we konden, we hebben op een bepaald moment zelfs in het Turks in een Turkse krant geadverteerd."

Die krant blijkt *Hürriyet*, de meest gelezen krant van Turkije, te zijn. In de advertentie was men op zoek naar brandweermannen voor een wervingsreserve. "Een propagandastunt die wellicht goed bedoeld was, maar aangeeft hoe ondoordacht er beleid wordt gevoerd," vindt El Omari. "Dit werkt polariserend ten opzichte van de andere allochtonen die geen Turkse achtergrond hebben. Bovendien lijkt het zo alsof allochtone jongeren geen Belgische kranten lezen, wat totaal niet klopt." "We kunnen niet ontkennen dat er een probleem is op het vlak van bereik," geeft De Sutter toe. "De enige oplossing op dit moment is wellicht communiceren via sleutelfiguren binnen de allochtone gemeenschap. Het nadeel is de persoonsgebondenheid en tijdsintensiteit die daarmee gepaard gaan."

JONG GELEERD

Al is adverteren in het Turks een stap te ver, toch ontkent niemand de kennis van het Nederlands en de rol die educatie in het algemeen speelt in werkloosheid bij allochtonen. Zowel de instroom, doorstroom als uitstroom van allochtone leerlingen verloopt stroef. Volgens cijfers van het Vlaamse Gewest was eind 2004 maar liefst 46% van de allochtonen tussen dertig en zeventig laaggeschoold. Een schamele 1,89% van de eerstejaars van de Vlaamse hogescholen is van allochtone afkomst. In het beroeps- en deeltijds onderwijs zijn allochtonen dan weer oververtegenwoordigd in vergelijking met hun autochtone medestudenten.

Fatma Arikoglu probeert de koe bij de hoorns te vatten. Zij is secretaris van studentenvereniging Flux en coördinator van

Stimulans, een initiatief van de Artevelde Hogeschool met als doel de stap naar het hoger onderwijs voor jongeren te vergemakkelijken. Arikoglu concentreert zich op de groep van allochtonen. Het verhaal van Alicja klinkt haar bekend in de oren. "Zij heeft inderdaad geluk gehad dat haar ouders haar stimuleerden. Velen onder hen hebben

"Wij stellen vast dat er veel mensen rondlopen met kwaliteiten die eigenlijk niet benut worden. Dat komt voort uit het streven naar de ideale werknemer, waardoor sollicitanten gezien worden als mensen met een aantal gebreken. Zo'n houding maakt de jacht op werk voor allochtonen extra zwaar."

zelf niet lang school gelopen en beseffen het belang van onderwijs niet. Daarbovenop kennen ze vaak het systeem niet. Leerkrachten en studiebegeleiders die leerlingen verkeerd oriënteren, al dan niet vanuit vooroordelen, komen spijtig genoeg vaker voor. De logische reactie van een leerling is dat die zich spiegelt aan het beeld dat hem wordt voorgehouden; het Pygmalion-effect noemen wij dat." Wat volgens Arikoglu van onschatbare waarde is voor iemand met drempelvrees, is een persoon waarin hij zich kan herkennen. "Zowel voor ouders als voor leerlingen is het goed als er iemand is waarmee ze zich kunnen identificeren. Maar rolmodellen in het onderwijs zijn, op zijn zachtst gezegd, schaars. Wij proberen de kloof te overbruggen door te gaan praten met organisaties binnen de allochtone gemeenschap zelf. We organiseren onder

andere infosessies en een peter-en-metersysteem. Op die manier hopen we het zelfbeeld van de jongeren eerlijker in te schatten en hen aan te moedigen om verder te studeren. We reiken hen daar de juiste informatie voor aan en beklemtonen dat we tijdens hun verdere studieloopbaan voor hen blijven klaarstaan. Dat is op zich natuurlijk geen garantie voor succes, omdat er ook nog andere factoren meespelen."

Acht jaar geleden kwam Serdar Unan (37) naar België om zijn leven te delen met zijn grote liefde. In Turkije was hij deur-aan-deur verkoper van diamanten en een kei in zijn vak. Na een reeks afwijzingen, valse beloftes en maanden van hard labeur in de horeca, bij Volvo en in een snoepfabriek, kan hij uiteindelijk toch weer aan de slag als verkoper, zij het niet in dezelfde sector als voordien. "De eerste ochtend had ik een leerrijk gesprek met mijn baas. Iedereen is "racist", zei hij, "ik ook. Maar ik wil jou een kans geven, op één voorwaarde: als je één fout maakt, lig je buiten. Als een Belg diezelfde fout maakt, en nog veel meer fouten, krijgt die nog kansen van mij, maar jij niet. Als je daarmee akkoord bent, mag je direct beginnen." Ik heb even nagedacht en heb toen gezegd dat ik het wilde proberen. Die man was tenminste eerlijk tegen me. De bewuste fout is er nooit gekomen. Intussen ben ik verkoopsleider van het bedrijf en is mijn baas één van mijn beste vrienden." Het gesprek met Serdar loopt op zijn eind en spontaan vertelt hij over zijn kinderen. "Ik ben zeer content dat mijn kindjes nogal blond zijn, zodat je niet direct kan zien dat ze half Turks zijn. Niet omdat ik beschaamd ben Turk te zijn, integendeel. Alleen zal bij hen hun afkomst minder opvallen dan bij mij het geval is. Zij gaan makkelijker werk vinden." Of hij het zou overwegen zijn kinderen de naam van hun moeder te geven om het hen nog makkelijker te maken? "Nee. Dat kan niet. Mijn naam is veel te belangrijk, die moet blijven voortleven. Unan betekent hoop, en ik heb heel veel hoop voor de toekomst."

LIEN DE COSTER

Reacties: www.tienstiens.org/tt8/p4

KUNST OF CINEMA?

BEELDEND EXPERIMENT IN ARTCINEMA OFFOFF

© Freddy Willems

De Gentse cinema's zijn niet slecht gelegen. Kinopolis ligt aan het water, Sphinx aan de Korenmarkt en Studio Skoop naast de gerestaureerde Sint-Annakerk. De kans is echter groot dat u nog nooit een voet hebt gezet in de mooist gelegen cinema van Gent: Artcinema OffOff. Het kleine zaaltje ligt verscholen achter de monumentale kerk in het idyllische begijnhof aan de Lange Violettestraat. Alleen daarom al is deze cinema een bezoekje meer dan waard. Toch is de grootste troef van OffOff niet de locatie, maar het programma. Er worden films gespeeld die u nergens anders kan zien en die u niet snel zal vergeten.

Een optreden van Sun Ra Orkestra, gefilmd in negatief. Ze spelen het nummer 'Magic Sun'. De camera gaat steeds meer in close-up. Vingers bewegen over snaren. De camera komt zo dicht dat je niet meer ziet wat je ziet. Enkel duisternis en hypnotische explosies van licht, op het ritme van de muziek.

Het verhaal begint met de verhuis van documentairemaker Svend Thomsen van Kopenhagen naar Gent. In Kopenhagen had Thomsen een videogalerij opgericht, die zich later ontwikkelde tot centrum voor experimentele film: OffOff. Bij zijn verhuis merkte Thomsen dat er in Gent geen forum was voor dit soort film. Met zijn eigen collectie gaf hij dan maar voorstellingen in zijn woonkamer. Dat leidde tot een succesvolle nacht van de experimentele film in het Caemersklooster in 2002, van het een kwam het ander, en zie: cinema OffOff was herboren! Tienstiens is een hevig voorstander van vernieuwende initiatieven met een zich herhalende naam, een interview was dus onvermijdelijk!

Svend Thomsen: "Experimentele films zijn fundamenteel anders dan wat in gewone cinema's gespeeld wordt. Bioscoopfilms zijn commercieel entertainment, gericht op winst. Om een groot publiek te bereiken zijn ze onvermijdelijk aangewezen op de klassieke filmtaal. Experimentele films proberen hun eigen filmtaal uit te vinden. Alles is daarbij in principe mogelijk, zelfs het beschilderen van de filmbeelden. Deze films worden veelal gemaakt door visuele artiesten. Vergelijk het met het verschil tussen een figuratief en een abstract schilderij. Natuurlijk is het wel zo dat veel experimentele technieken later worden overgenomen door de commerciële cinema."

Twee mensen in een straat. Ze praten tegen elkaar. Hun monden bewegen, maar je hoort niet wat ze zeggen, je hoort enkel hun gedachten. De gedachten vermengen zich met elkaar, slechts af en toe begrijp je een flard. 'Why did I leave Jim?' 'I'm getting bored', 'I need a drink'. Ze gaan weer uit elkaar.

Svend Thomsen: "Vanaf het ontstaan van de film werd geëxperimenteerd met de grenzen van het medium. Ook dadaïsten en surrealisten waren erg actief op dat vlak. Veel naoorlogse filmmakers leerden het vak als cameraman tijdens de oorlog. In de jaren '50 en '60 waren in landen als Frankrijk de cinéclubs bijzonder populair en die speelden enkel experimentele film. Vanaf de jaren '80 verdrongen de videokunst en de elektronische media de pelliculefilm. OffOff focust vooral op 16mm-films uit de periode '45 tot '80. Die films zijn niet makkelijk te vinden en zijn erg duur. Je hebt ook speciale apparatuur nodig om ze af te spelen. De meeste films zijn ook kort. Experimentele films met de duur van een speelfilm zijn uitzonderlijk."

Annie kijkt in de camera. Annie glijdt van de trappen naar beneden. Annie loopt door de stad. Annie loopt door het bos. Er gebeurt niets. Er is geen dramatische ontwikkeling. Enkel verontrustend gepiep en gekraak op de achtergrond, waardoor je een onaangename, bedreigende sfeer krijgt.

Svend Thomsen: "Het publiek dat naar de films komt, is gemengd. Ongeveer de helft zijn filmstudenten, de andere helft zijn gewoon geïnteresseerden. Gemiddeld is er een man of 25. We proberen het programma zo te organiseren dat we in het begin van het seizoen meer toegankelijke dingen spelen en pas later de moeilijkere films. Sommige films zijn bijzonder cryptisch en onbegrijpelijk als je geen voorkennis hebt. In de lente trekken we de grenzen open naar experimentele muziek. Dan improviseert elke week een muzikant op een video die hij vooraf niet kent. We werken ook samen met organisaties als het 'kunstarbeidersgezelschap' (Ka-G) en organiseren lezingen.

In Gent gebeurt erg veel in verhouding tot zijn grootte. Als documentairemaker is dat belangrijk voor mij. Het muzikaanbod en de arthouse cinema zijn hier geweldig. Kopenhagen is een typische hoofdstad, alles is er veel commerciëler. Maar het experimentele theater leeft er wel heel erg, dat mis ik hier een beetje."

Een zicht op een stad. Een man met een penseel. Hij beschildert het grote glasraam dat onmerkbaar tussen de camera en de stad blijkt te staan. Naarmate de man vordert wordt het steeds moeilijker te zien welke vlekken stad zijn en welke schilderij. Het onderscheid tussen realiteit en afbeelding lijkt opgeheven.

WOUTER BRAUNS

Reacties: www.tienstiens.org/tt8/p7

Meer info over het programma van OffOff: www.offoff.be
De impressies van films in het artikel zijn gebaseerd op het programma
'Phill Niblock: 6 films from the sixties'

“DE STAD MOET DE LAT HOGER LEGGEN”

“Daar waar er door financiering te grote afhankelijkheid ontstaat, wordt men door- gaans opvallend veel braver.”

HERMAN PEETERS (ACW) OVER TEWERKSTELLING IN GENT

Ook al is onze oude industriestad geëvolueerd naar een pool van kennis en cultuur en hebben de biefstuksocialisten nu een hart voor Gent, het werkvolk is gebleven. En ze hebben het lang niet allemaal zo gezellig als de citymarketeers beweren. 12% van hen zit zonder werk, bijna de helft meer dan het Vlaamse gemiddelde van 7%. Vooral jongeren en kansengroepen hebben daar onder te lijden. Met de vraag hoe dat komt, legden we ons oor te luisteren bij Herman Peeters, ACW-secretaris voor Gent-Eeklo. Zijn antwoord is simpel: “De stad genereert werkloosheid.” En daarmee basta? Natuurlijk niet, de rest vertelt hij u graag zelf.

Herman Peeters is al meer dan tien jaar actief in de stadswerking van de koepel van de christelijke arbeidersbeweging. Op het vlak van tewerkstelling kent hij Gent als geen ander. Zijn oordeel is dan ook streng maar rechtvaardig, en komt kort samengevat hierop neer. “Op het vlak van werkgelegenheid presteert de stad best goed, tenminste binnen de marges die ze heeft. Voor de meest kwetsbare groepen is er echter nog veel werk aan de winkel.”

HISTORISCH CENTRUM OF HARDNEKKIGE KERN?

Herman Peeters: “De meeste steden genereren een hogere werkloosheid omdat ze vaak een hardnekkige kern van kansarmoede kennen. Dit heeft te maken met verschillende factoren: het verouderde woningenbestand, de anonimiteit, het treffen met lotgenoten, de aanwezigheid van welzijnsvoorzieningen en dergelijke. Deze groep is bijzonder moeilijk aan het werk te helpen omdat velen balanceren tussen zorg en het normale economische circuit.”

Hoewel het stadsbestuur het soms anders laat uitschijnen, wijst Peeters erop dat dit factoren

zijn waaraan ook Gent niet ontsnapt. “De communicatie van het stadsbestuur lijkt soms teveel een goednieuwsshow tegenwoordig. Het is waar dat een goede communicatie nodig is, maar soms zijn de strategieën al te doorzichtig. Zo kwam er net voor de gemeenteraadsverkiezingen plots de mededeling dat de jeugdwerkloosheidscijfers voor juni spectaculair gedaald waren. We zijn dat toen nagegaan en dat klopte. Het bleek echter een jaarlijks fenomeen in juni te zijn, dat zich de maand nadien vanzelf weer ongedaan maakt. Alleen jaargemiddelden zijn echt betrouwbaar. Als middenveld is het belangrijk de vinger goed aan de pols te houden om dit soort zaken tegen te gaan.” Ook via kanalen als het stadsmagazine en de stadstelevisie merkt de ACW-secretaris een te eenzijdig positieve communicatie vanuit het stadsbestuur op. “Elke maand worden nog altijd massaal veel voedselpakketten uitgedeeld. Het is nog steeds een strijd om de gaten in het sociale vangnet dicht te rijden. Maar over dergelijke zaken komt er nu eens nooit informatie vanwege het stadsbestuur. Je zal me als ACW’er horen afkomen, maar spijtig genoeg vormt caritas, naastenliefde,

nog steeds een extra en broodnodig vangnet onder het OCMW. Denk maar aan de mensen zonder papieren.”

Hoewel meestal de aangename kanten van Gent in de verf gezet worden, bezit de stad nog vele andere gezichten die buitenstaanders vaak niet bekend zijn, maar wel een essentieel deel van de stad vormen. “Eigenlijk begint het echte Gent aan de Rabottorens. Nergens is het contrast tussen de idyllische oude stad en de sociale realiteit zo groot,” aldus Peeters.

KANSENGROEPEN AAN DE KANT

Toch gaat het volgens Peeters de laatste jaren opnieuw de goede kant uit. Als cruciaal punt haalt hij de oprichting van ‘Gent Stad in Werking’ (GSIW) in 1998 aan. Een initiatief waarbinnen zowel de Gentse sociale partners als de stad zelf actief zijn. “Op die manier kan GSIW initiatieven van de verschillende actoren stroomlijnen en hen tegelijkertijd nieuwe impulsen geven.” Dit wil echter niet zeggen dat GSIW een wondermiddel tegen werkloosheid is. Peeters merkt op dat het aanvankelijke enthousiasme en de dynamiek binnen het platform de laatste tijd een beetje zijn teruggelopen. “Men botst stilaan tegen zijn grenzen. Een lokaal bestuur heeft weinig greep op de conjunctuur of op de mentaliteit van werkgevers.”

Op andere vlakken vindt de ACW-secretaris dan weer dat de stad meer inspanningen moet leveren. “Als ze een inhaalbeweging wil

© Freddy Willems

Herman Peters over de communicatie van de stad Gent: “Soms heb ik het gevoel dat ze eerder verdoezelen wat er allemaal fout gaat in de stad, dan waarheidsgetrouw weer te geven wat er hier allemaal leeft en gebeurt.”

doen, mag de stad zich niet beperken tot het inzetten van middelen van de hogere overheid. De eigen middelen in het jeugdwerkloosheidsplan bijvoorbeeld beperken zich tot 110 euro per werkloze jongere per jaar. Dit is niet veel als je weet dat er meer dan 3000 jongeren werkloos zijn, en dat de jeugdwerkloosheid de voorbije vijf jaar met meer dan 25% is gestegen. Als een stad met een dergelijk probleem opgezadeld zit, dan moet ze de dialoog durven aan te gaan met de bevolking en desnoods middelen vrijmaken via de opcentiemen (*het deel van de personenbelasting dat toekomt aan de gemeenten, TT*). Op deze manier kan men zelf laaggeschoolde jongeren tewerkstellen in een soort van dienstenonderneming. Er zijn mogelijkheden genoeg. Ik denk bijvoorbeeld aan het ecologisch onderhoud van grasbermen, dienstverlening aan bejaarden, een mobiele winkel en zo meer.”

Peeters wijst verder op de voorbeeldfunctie die de stad hier te vervullen heeft. “Het aantal allochtonen in dienst van de stad blijft nog steeds laag. De stad moet voor zichzelf de lat hoger leggen dan wat van hogerhand wordt opgelegd. De vier à vijf procent allochtonen die men vandaag tewerkstelt, zijn niet representatief voor het geheel van de Gentse bevolking. Een diversiteitbeleid mag geen oplapbeleid zijn. Het moet ver genoeg gaan om een goed resultaat te boeken en het moet worden geïntegreerd in elk beleidsdomein.” Als voorbeeld haalt hij de poging van de politie aan om meer allochtonen in dienst te

nemen. Behoorlijk wat allochtonen namen deel aan dat politie-examen, maar toen puntje bij paaltje kwam, bleek de overgrote meerderheid niet geslaagd te zijn. “De vraag is waaraan dat ligt. Als je het mij vraagt niet zozeer aan die jonge mensen zelf, maar in de eerste plaats aan het feit dat ze van jongs af aan in het onderwijs niet de specifieke aandacht hebben gekregen die nodig was. Bij de tewerkstelling van vrouwen stellen we bij het ACW een gelijkaardig probleem vast,” zegt Peeters. “Het probleem vertaalt zich daar eerder in de lage tewerkstellingsgraad van vrouwen in hoge functies bij de stad. Het OCMW is hierin de uitzondering.”

MIDDENVELD BLAFT MAAR BIJT NIET

Middenveldorganisaties als het ACW hebben een dubbele, soms tegenstrijdige functie. Enerzijds moeten ze samen met het stadsbestuur het beleid uitstippelen. Anderzijds fungeren ze als waakhond ten aanzien van datzelfde stadsbestuur en moeten ze af en toe hun kritische stem verheffen. “Net daar knelt het schoentje wel eens in Gent,” weet Peeters. “Dat kan gaan van boze telefoons tot het steeds terugkerende verhaal dat ‘kritiek enkel de negatieve stemmen voedt’. Op die manier wring je natuurlijk elk debat op voorhand de nek om. Al moet ik wel zeggen dat het soms van departement tot departement afhangt. Zo hebben we voor het cultuurbeleid positief kunnen samenwerken met Sas Van

Rouveroy. Nadat we de eerste versie van zijn cultuurbeleidsplan — ‘Cultuur als dwarsligger’ — onder ogen kregen, hadden we met enkele organisaties opgemerkt dat men was voorbijgegaan aan de specifieke rol van het socio-culturele middenveld. De schepen heeft oor gehad naar die kritiek en zijn beleidsplan daar ook aan aangepast. Spijtig genoeg hebben we met andere departementen, zoals Sociale Zaken van Martine De Regge, minder goede ervaringen. Misschien dat het in de toekomst zal verbeteren nu daarvoor een nieuwe schepen is aangeduid. Financiële afhankelijkheid is een andere factor die de kritische stem het zwijgen kan opleggen. Een fenomeen waarvan Peeters meent dat vooral kleinere organisaties er last van hebben. “Daar waar er door financiering te grote afhankelijkheid ontstaat, wordt men doorgaans opvallend veel braver.” Het ACW kan dit naar eigen zeggen vermijden door haar grote financiële zekerheid. “Mede door die geprivilegieerde positie hebben we volgens mij een grote verantwoordelijkheid ten aanzien van kleinere organisaties. Zo kunnen we trachten om hen zo goed als kan uit te winden te zetten en hun interne kritieken door te geven zodat deze toch voelbaar worden. Verder proberen we actief netwerken te organiseren en hun standpunten kracht bij te zetten door te fungeren als luidspreker naar het beleid toe.”

BERBER VERPOEST EN NATAN HERTOGEN

Reacties: www.tienstiens.org/tt8/p8

ROMA

WILLEN MENSWAARDIG LEVEN IN ONGEZELLIGE STAD

Een hallucinant beeld in de Gentse Rabotwijk, midden oktober. In het holst van de nacht staat een groep van zestig, voornamelijk Slovaakse Roma letterlijk op straat. Vijftien families moeten hun gekraakte huizen tegen de volgende ochtend verlaten. Ze weten niet waarheen, sommigen slapen die nacht met hun kinderen in een park. Een groepje anarchistenvan bedenkt een creatieve noodoplossing en kraakt het voormalige belastinggebouw aan de Poel. Mensen die jaren in de marges van de stad leefden, duiken met pak en zak op in het hart van de stad.

De Roma zijn een volk dat al eeuwen met de vinger gewezen, weggejaagd en vervolgd wordt. In Slovaakse worden ze uitgesloten van onderwijs, werk en huisvesting. Het racisme van de staat en de bevolking maakt het leven er ondraaglijk. In de jaren negentig, na de val van het communisme, vluchtten velen naar het Westen. De ontvangst was allesbehalve gastvrij. In België kregen slechts drie op duizenden Roma een positief antwoord op hun asielaanvraag.

Gent blijkt voor de Roma niet de gezelligste stad van het land. In 1999 werd een groep Roma naar het politiekantoor gelokt “voor de vervollediging van hun dossier”. Ze werden gearresteerd, kregen een nummer op de arm en werden collectief gedeporteerd naar Slovaakse. België is voor deze misdaad veroordeeld door het Europees Hof voor de Rechten van de Mens, onder meer wegens onmenselijke en vernederende behandeling. Desondanks is clandestien overleven in België beter dan een tweederangs leven in Slovaakse. Dus bleven de jaren daarop Roma in Gent wonen.

Stadsvernieuwingsprojecten als Zuurstof voor de Brugse Poort en Bruggen naar Rabot vormen een aantrekkingspool. In het Rabot

moeten de Biervlietstraat en de IJzندیkestraat plaats maken voor open ruimte naast een nieuwe trambrug in de schaduw van het nieuwe justitiepaleis (zie TT5). De Roma maakten gebruik van de periode van leegstand voorafgaand aan de sloop en kraakten de onteigende arbeidershuizen.

Eind september was de ontruiming nakend. De Roma trokken achtereenvolgens naar Eindeken en Tolhuislaan. De sociale huisvestingmaatschappij die eigenaar is van de flatgebouwen in Eindeken (Ledeberg) vroeg de ontruiming van de panden via een eenzijdig verzoekschrift. De ontruiming

De vraag die de beleidsmakers dienen te stellen, is of men deze mensen, die hier al jaren wonen en hier zullen blijven, nog twee jaar langer de weg naar integratie in de samenleving bemoeilijkt.

gebeurde op een ronduit schandalige manier. De aanplakking door de gerechtsdeurwaarder de dag voordien werd niet begrepen, en uitgebreide en vertaalde informatie met tolk vanwege de stad werd pas verstrekt op het moment van de ontruiming, op woensdag 4 oktober. De mensen kregen niet de tijd om hun spullen bijeen te pakken en te verhuizen. Negentig procent van de inboedel belandde in IVAGO-pletwalsen. Om het pand volledig onbewoonbaar te maken en te verhinderen dat het opnieuw gekraakt zou worden, werden de ruiten stukgeslagen en het dak vernield. Dit alles terwijl de Roma erop

stonden te kijken — sommigen bevonden zich nog in hun huizen, kinderen renden binnen en buiten.

In de Tolhuislaan bezetten enkele Roma-families de panden waar in het voorjaar een razzia plaatsvond tegen huisjesmelkerij (zie TT3). De eigenaar van het pand kon van achter de tralies geen ontruiming vragen, maar na enkele dagen werden de Roma weggejaagd door de politie.

Na de ontruiming van Tolhuislaan en Eindeken keerden de Roma terug naar het Rabot, omdat bleek dat de huizen daar nog niet waren gesloopt. Het definitieve karakter van de ontruiming op donderdag 12 oktober kwam onverwacht. De stad bood tijdelijke opvang aan: veertig bedden in één tent in de legerkazerne van Destelbergen. Ver van de stad waar de kinderen school lopen. Met begeleiding door de Internationale Organisatie voor Migratie die vrijwillige terugkeer naar het land van herkomst aanmoedigt.

De symboliek van opvang in een legerkazerne is onaanvaardbaar voor mensen die uitsluiting en vervolging meedragen in hun collectief geheugen.

Dus verkozen sommige Roma-families te overnachten in een park, en nam het merendeel zijn intrek in het belastinggebouw aan de Poel. Na enkele dagen moesten ze dit pand alweer verlaten. In Nieuw Gent kraakten ze het voormalige gebouw van de Tinten, een organisatie die voedselpakketten en sociale hulp geeft aan mensen zonder papieren. Dit gebouw is eigendom van de stad Gent die er een politiekantoor van wil maken. Daar kunnen ze nu blijven tot het einde van het jaar. Eindelijk rust, na een reeks ontruiming die nog nazindert in de gedachten en dromen van de kinderen.

© Elke Decruynaere

De Roma grijpen deze periode nu aan om hun situatie op gebied van arbeid en huisvesting te regelen. Als nieuwe EU-burgers kunnen de Gentse Roma al vanaf 2004 legaal werken als zelfstandige, maar de enige beroepen die voor hen open staan zijn krantenverdelers en toiletmeisjes. Daarmee krijg je geen volwaardig inkomen bij elkaar, laat staan dat je er een torenhoge huur mee kan betalen. Sinds dit jaar kunnen ze ook werken als werknemer in 'knelpuntberoepen'. Volgens de geest van de wet en als resultaat van de eenwording van de EU kunnen de Roma hier legaal verblijven en werken. Maar een ingewikkelde regelgeving, onwil en onwetendheid bij de administratie en bij instanties als VDAB maakt dat de toegang tot werk voor de meesten onder hen afgesloten blijft.

De politiek van het stadsbestuur was er tot voor kort op gericht om de Roma gezien hun problematische leefomstandigheden te verjagen. Nochtans kan het stadsbestuur het hen, in samenwerking met lokale burgerinitiatieven en verenigingen, wel degelijk mogelijk maken hier te leven. Als je bedenkt dat terugkeer geen optie is, is het zelfs hun morele plicht. De angst dat een te hartelijk welkom zou leiden tot een vloedgolf van immigranten uit het Oosten is ongegrond. Die migratiegolven zijn al achter de rug. Ook de Roemenen en vooral Bulgaren zijn al in Gent. Zij treden in januari 2007 toe tot de Europese Unie, en komen dan in hetzelfde schuitje terecht als de Roma. Volgens de Europese regelgeving krijgen de nieuwe EU-burgers vanaf 2009 dezelfde toegang tot de arbeidsmarkt als de oude EU-burgers. De vraag die de beleidsmakers dienen te stellen, is of men deze mensen die hier al jaren wonen en hier zullen blijven, nog twee jaar langer de weg naar integratie in de samenleving bemoeilijkt.

KLAAS YSEBAERT

Reacties: www.tienstiens.org/tt8/p10

INFOWARROOM

DE TERREUR VAN RECLAME

Infowarroom is een platform voor mediakritiek en beeldanalyse. Temidden van een overdaad aan beelden wordt duiding gezocht bij de culturele, politieke en sociale betekenis van het beeld. Met periodieke debatten, filmpjes en voordrachten over deze thematiek wil Infowarroom een breed publiek aan het denken zetten. Na 'eliminatie en reality-tv' werd deze keer 'reclame' aan een kritische blik onderworpen.

Reclame is niet meer weg te denken uit onze samenleving en vormt misschien wel het meest dominante aspect van onze beeldcultuur. Op televisie, op websites, in de etalage, op de voorpagina van je krant en op de tram die voorbij rijdt: overal word je ermee geconfronteerd. Op elke vrije plaats in de publieke ruimte schreeuwen advertenties die onze behoeften kleurrijk weergeven of ze juist creëren om aandacht. Reclame gaat al lang niet meer over de kwaliteiten van een bepaald product. Het gaat om de belofte deelachtig te zullen worden aan exotische en avontuurlijke levensstijlen. Rook de juiste sigaretten en je bent stoer en mannelijk als een cowboy. Drink de juiste pils en je wordt vanzelf avontuurlijk en heldhaftig. Eet de juiste yoghurt en je krijgt maatje 36. Gebruik de juiste luiers en je tevreden baby huult je nooit meer wakker 's nachts. De toekomst wenkt naar ons, op voorwaarde dat we het juiste product aanschaffen.

Reclame laat ons in de waan dat al wat getoond wordt voor iedereen bereikbaar is, dat we geluk gewoon kunnen kopen.

Reclame hanteert met andere woorden het principe van de verleiding. Het laat ons in de waan dat al wat getoond wordt voor iedereen bereikbaar is, dat we geluk gewoon kunnen kopen. En onder tussen spelen winkels gretig in op de koopzucht die ontstaat door de overdaad aan reclame. Niet toevallig kopen steeds meer mensen op krediet om te kunnen voldoen aan de vooropgestelde welvaartstandaard. Reden genoeg om de lifestyle-ethos-luchtballon van de reclame te doorprikken.

In samenwerking met Vooruit, VZW RADAR en MIAT werd daarom op 24 oktober een Infowarroom opgezet over reclame. Reclamemaker Jens Mortier gunde iedereen een blik op de interne keuken van zijn stiel. De PR-verantwoordelijke van het MIAT, Tanya Van Hecke, leidde het publiek rond in de geschiedenis van de reclame. Beeldend kunstenaar Wim Waelpuut kaartte de toenemende toenadering tussen de kunsten en marketing aan. Dominique Wilaert (Victoria Deluxe) zoomde in op de representatie van huisvrouwen in reclame, terwijl Dirk Holemans (Victoria Deluxe) zich concentreerde op beelden van dromen en verlangen.

Radar vzw/TiensTiens bracht verhalen uit stad en samenleving, met specifieke aandacht voor de Stad die zich profileert als Merk. Want reclametechnieken worden niet langer alleen toegepast op billboards, radio en televisie. Het lijkt wel alsof ook onze stad er steeds sterker op gericht is om zichzelf te verkopen. Of zoals schepen Catherina Segers in de reportage van VZW RADAR/TiensTiens zei: "De stad is een bedrijf. Het moet gerund worden als een bedrijf, liefst zo efficiënt mogelijk!"

PASCAL DEBRUYNE

Een verslag van de derde Infowarroom (op 5 december in Vooruit) vind je op: <http://www.tienstiens.org/node/2158>.

Een verslag van de derde Infowarroom (op 5 december in Vooruit) vind je op: <http://www.tienstiens.org/node/2158>.

EXPLOIT INTERIM

OP WEG NAAR VAST WERK OF TIJDELIJK UITGEBUIT?

Lokale interimkantoren rijzen als paddenstoelen uit de grond. Dagelijks zijn er in ons land 70 000 uitzendkrachten aan het werk. De regering ziet dit graag gebeuren, want tijdelijke arbeid zwengelt de economie aan. De uitzendsector pronkt met een eigen kwaliteitslabel. Tegelijkertijd organiseerde het ABVV op 13 september 'de dag van de rechten van de uitzendkracht' waarbij de vakbond de zwakke positie van de uitzendkracht en de vele misbruiken in de sector aanklaagde. Uitzendarbeid zit duidelijk in de lift, maar wie wordt er nu écht beter van? De uitzendsector doorgelicht.

Uitzendarbeid staat synoniem voor jobhoppen en ervaring opdoen. Drie op vier interimmers vinden uiteindelijk een vast contract. Maar tot dan moet je als interim-werkkracht kunnen leven met onzekerheid. Banken staan niet te springen om je een lening te geven. Een anciënniteitspremie kan je vergeten. En je staat blootgesteld aan vele kleine misbruiken. Uitzendarbeid: voor sommigen een zegen, voor anderen een kwelling.

HET VERHAAL DAT DE FOLDER HAALT

Laurence is psychologe van opleiding. 25 jaar lang heeft ze als interimaris gewerkt, via verschillende uitzendbureau's. Ze werkte steeds op erg hoge posities, als directiesecretaresse of in het management. In al die jaren tijd was ze hoogstens drie opeenvolgende dagen werkloos. Laurence heeft graag als interimaris gewerkt.

“Wanneer het te saai begon te worden, keek ik uit naar een andere en betere job. Ik heb als uitzendkracht een mooie carrière opgebouwd.”

Laurence was een erg goede werkracht, ze hield het vaak vol op plaatsen waar vijf à zes voorgangers na enkele dagen al bezweken onder de hoge werkdruk en grote verantwoordelijkheid. Om zo'n post te bezetten vroeg ze extra geld, een hoger loon. Dat kreeg ze ook, want ze hadden haar nodig voor die enkele moeilijke posten die niet ingevuld raakten. “Als je je rechten kent en de interimbureaus iets kan aanbieden, kan je veel kanten uit.” De uitzendbureaus betaalden haar veel, maar ze waren trots Laurence in dienst te hebben: “Ik was een soort ambassadrice van het uitzendbedrijf.”

DAAR TEGENOVER STAAT HET VERHAAL VAN BART

Bart is 24. Hij is werkzoekend en probeert via uitzendwerk een vaste job te bemachtigen. Hij heeft slechte ervaringen met uitzendkantoren. Momenteel werkt hij in de horeca. Met dag- en weekcontracten. Bij verschillende bedrijven. De uitzendkantoren spelen het spel niet fair volgens hem: ze weten dat hij werkloos is en maken daar misbruik van. Vaak bieden ze hem slecht betaalde, eenmalige opdrachten voor een halve dag aan. Hij kan deze niet weigeren. “Ik ben meermaals gehanteerd door uitzendconsulenten die dreigden me als werkonwillig op te geven bij de RVA. Dan zou ik mijn uitkering verliezen.” Werkonwillig is Bart zeker niet. Hij beschouwt zichzelf als een goede en harde werker. In de horeca klopt hij vaak overuren, zonder te klagen. Soms worden die zelfs niet betaald. “Ik zag op mijn loonbrief dat mijn overuren niet betaald waren. Toen ik bij het uitzendkantoor ging klagen zeiden ze me dat ik te laat was. Je moet binnen de acht dagen klagen. Maar mijn loonbrief wordt pas na acht dagen opgestuurd!” Bart laat het hier niet bij en is van plan naar de vakbond te stappen om zijn loon alsnog uitbetaald te krijgen.

IN THEORIE

Uitzendarbeid is niet langer uitzonderlijk. Het is een vast onderdeel van de arbeidsmarkt geworden, en is degelijk gereguleerd. De interimier heeft recht op hetzelfde loon als de vaste werknemer, eindejaarspremie inclusief. Koppelbazerij en cowboystreken behoren tot een ver verleden. Toch zijn kleine misbruiken legio, aldus Jacques Michiels van het ABVV. “Voor de uitzendbedrijven zijn namelijk niet de wensen van de uitzendkracht prioritair, maar wel deze van het bedrijf.” Dit is de oorzaak van vele problemen. Feestdagen, carensdagen en maaltijdcheques worden al te vaak niet uitbetaald. Ook de terugbetaling van vervoerskosten en werkkledij is een heikel punt. Toch krijgen de vakbonden betrekkelijk weinig klachten. Veel uitzendkrachten kennen onvoldoende hun rechten. En dat maakt hen zeer kwetsbaar. Uitzendkrachten die wel weten wat de uitzendwetgeving inhoudt, durven doorgaans geen klacht indienen uit angst voor vermeende represailles. Ze zijn bang dat ze ontslagen worden, of nooit meer werk vinden in de uitzendsector. En dan laten ze het liever zo.

Herwig Muyltermans, algemeen directeur van Federgon (de lobbygroep van de uitzendsector) minimaliseert de misbruiken. “Kijk, wij stellen jaarlijks zo'n tien miljoen contracten op voor uitzendkrachten. Dat er af en toe wat fout loopt, heb je bij sociale secretariaten ook, trouwens bij werkgevers in het algemeen.”

Volgens de uitzendsector verloopt alles volgens het boekje. Maar hoe zit het dan met die misbruiken waar de vakbonden over klagen? We vroegen het aan insiders van de sector.

IN DE PRAKTIJK

Enkele ex-uitzendconsulenten bevestigen de misbruiken:

“Interimkantoren houden hun uitzendkrachten bewust dom. Er is geen sprake van *foutief* informeren, wel van *bewust niet* informeren. Wat niet weet niet deert,” aldus Sofie, die jarenlang voor enkele uitzendbureaus werkte. Carensdagen, feestdagen en vervoerskosten werden in haar kantoor standaard niet uitbetaald. Maar als de uitzendkracht kwam klagen, werden die ‘foutjes’ wel rechtgezet. Met de glimlach en een verontschuldiging.

Liselotte, eveneens consulente, beaamt dit. “Tien dagen vaderschapsverlof? Alsjeblieft niets over vertellen aan de uitzendkrachten! De klant heeft die uitzendkracht nodig, tegen een concurrentiële prijs.”

Yolanda werkte jarenlang bij een van de marktleiders op het gebied van uitzendarbeid in ons land. Ze kent de sector door en door, en is bereid om klaarheid te scheppen. “Je moet het bekijken vanuit het perspectief van de uitzendbureaus zelf: het zijn profit-bedrijven. Ze moeten winst maken.” Die winst wordt berekend via een percentage dat ze krijgen op het loon van elke uitzendkracht. Over de hoogte van dat percentage, ook wel ‘marge’ genoemd, wordt onderhandeld met de bedrijven. De marge verschilt van klant tot klant en kan bijvoorbeeld 1,5 zijn voor het ene bedrijf en 1,8 voor een ander. Veelal wordt overeengekomen om de eerste maand een kleine commissie te geven en nadien wat meer. Zo heeft het bedrijf meer kans dat de interimarissen langer blijven en zorgvuldig uitgekozen worden. Bij topfuncties is de commissie per uitzendkracht zeer groot, omdat het loon van de uitzendkracht hoog ligt. In sommige sectoren zijn de commissies zeer laag. Dat is bijvoorbeeld het geval bij de *call-centers*: uitzendkantoren leveren hier geen kwaliteit maar kwantiteit. Het loon van de tele-operator is zeer laag en het personeelsverloop erg groot.

Interimkantoren houden hun uitzendkrachten bewust dom. Er is geen sprake van foutief informeren, wel van bewust niet informeren.

Daarenboven zijn deze uitzendkrachten gemakkelijk te vinden, waardoor de concurrentie met de andere uitzendbureaus groot is. Er is dus een onderlinge strijd over de commissie, waardoor die nog verlaagt. Op zo'n kleine marge verdienen ze niet veel, en dus zoeken interimkantoren hun inkomsten elders. Men bespaart dan maar op vervoerskosten, feestdagen, carensdagen, enzovoort. Op die manier wordt het lage commissieloon gecompenseerd. Inderdaad: op de rug van de uitzendkrachten.”

ASSERTIVITEIT LOONT

Ook Yolanda betaalde, zoals haar gevraagd werd, in het begin geen feestdagen uit. Maar na een tijdje lapt ze de die bevelen aan haar laars. Uit morele overtuiging, omdat ze zulke praktijken afschuwelijk vindt. Bovendien kon ze het wél uitbetalen van de feestdagen tegenover haar oversten rechtvaardigen met een economisch argument: “Ik werkte voor een medisch uitzendbedrijf en mijn uitzendkrachten waren verpleegkundigen. Dat is een bepaald ‘type’ mensen: ze zijn hoger opgeleid en uiterst nauwkeurig: ze kijken altijd alles na: premies, overuren, feestdagen...” (*lacht*). Een feestdag niet uitbetalen, betekende voor Yolanda driedubbel werk, want alle verpleegsters kwamen die nadien opeisen. “Aan mijn baas legde ik uit dat ik op die manier nuttige tijd verspilde. Dat corrigeren van het loon neemt wel wat werk in beslag, hoor. Bovendien bleven mijn uitzendkrachten goedgehumorst door ze correct uit te betalen!” In afwachting van het moment waarop alle uitzendconsulenten zo gaan redeneren, alvast een gouden advies voor alle uitzendkrachten: wees assertief, ken je rechten en kijk altijd, altijd je loonbrief na.

GREET SIMONS EN EVELINE DEPOORTER

Reacties: www.tienstiens.org/tt8/p12

HET EINDE VOLGENS JEROEN THEUNISSEN

OVER MISLUKTE OUTSIDERS, TOTALITARISME, PERFECTE STEDEN EN EEN WERELD DIE GEEN DORP IS GEWORDEN

Ik geloof niet in een neutrale interviewer. Wie het neerpent, heeft de macht over het interview. Dat is ons eerste gespreksonderwerp. Jeroen vertelt dat een gesprek met een journalist meestal afwijkt van wat er in krant of tijdschrift verschijnt. "Wat in de krant komt, is altijd een selectie. De nuances zijn vaak anders. Soms is dat wat teleurstellend. Ik spreek liever voor en met een publiek, tijdens de Literaire Lente bijvoorbeeld."

Ik geef toe dat dit interview op papier ook van geen kanten ons gesprek zal weerspiegelen. We zijn het erover eens dat dat onvermijdelijk is. Ik besluit het op mijn eigen(wijze) manier te doen, en hoop toch beter te doen dan het doorsnee krantenstuk. Als Gods Lieve Moeder Maria het toelaat. Denkend aan de allesbehalve heilige geest van Reve, Amen.

Met *Het einde* begint Jeroen meer publiek te oogsten. Voordien schreef hij al *De onzichtbare* en de (geloof het of niet) opwindende dichtbundel *Thuisverlangen*. *Het einde* is nu aan zijn tweede druk toe. "Het is fantastisch," zo zei zijn uitgever hem vanmorgen nog, "dat er een foto van je in het boek staat." De kop van de schrijver is fotogeniek, zijn oorbel alternatief, zijn blik vastberaden en tegelijk op oneindig. De foto past bij het boek, volgens de uitgever. En hij trekt aan, want gelukkig is Jeroens hoofd jong en knap en (nog) niet verzakt, versleten, bebrild en onaantrekkelijk. "Het is een spelletje, een wereldje. Ik moet en wil eraan meedoen. Ik draai mee in de carroussel," zegt hij daarover. Hoe valt dit te rijmen met de romantische zweem die over zijn schrijven hangt, zijn linkse profiel, de verbondenheid met de idealistische andersglobalisten? Zijn antwoord vat zowat het hele komende interview samen. "Ik moet pragmatisch én idealistisch zijn, constant een balans zoeken."

Het einde bevat drie verhalen en een mini-essay, die bol staan van nieuwsfeiten uit de periode omstreeks 2004, maar ook van permanente problemen zoals *global warming*, tsunami's en andere globale of lokale 'uitdagingen'. De stijl waarin Jeroen ze beschrijft, lijkt op de manier waarop de feiten ook in het echte leven worden meegedeeld,

maar is tegelijkertijd gedoopt in spot, in ironie. Die gelaagdheid is volgens mij één van de krachtigste elementen van Jeroens schrijverschap.

"We worden voortdurend belaagd door een eindeloze instroom van informatie, van feiten die we belangrijk moeten vinden. Ik heb het dan over nieuwsfeiten, maar ook over reclameboodschappen. Reclamejongens en nieuwsmakers vertellen ons niet alleen wat, maar ook hoe we over de wereld moeten denken. Als we de krant lezen of het journaal bekijken, lijkt het alsof wij in het westen neutrale observators zijn. We zijn net buitenstaanders die meewarig toezien hoe het elders minder goed gaat. Ons leven is beter. Daarom doen wij het veel beter dan alle sukkelaars van de wereld. Die arrogante houding die vanzelfsprekend is geworden, wil ik tonen en bekritisieren. Het is een cynische, stompzinige, zelfs manipulatieve

"In mijn boek beschrijf ik een kraker die vervuld is van kritiek en verlangen naar een betere wereld. Eigenlijk is dat een onbenul en een klootzak."

manier van omgaan met taal en met de werkelijkheid."

Doen 'linksen' als wij het dan beter als we over de wereld praten, vraag ik me af. "Eigenlijk niet. NGO's, andersglobalisten, allerlei linkse organisaties en figuren gebruiken slogans en retoriek op de manier die hen het beste uitkomt. In mijn boek beschrijf ik een kraker die vervuld is van kritiek en verlangen naar een betere wereld. Eigenlijk is dat een onbenul en een klootzak. Hij praat zichzelf constant goed, en onvermijdelijk raakt hij hopeloos verstrikt in dat spel van denken, taal en doen."

In de drie verhalen gaat het telkens om iemand die deel uitmaakt van een groep mensen, maar faalt om er echt toe te behoren. De omgeving speelt een belangrijke rol, dringt zich zelfs op. Er is een spanning tussen het individualisme en een bezorgdheid over

de grotere samenleving.

"Ik had het niet beter kunnen zeggen, professor," knipoogt Jeroen. "Het is moeilijk om *outsider* te zijn terwijl je ook deel uitmaakt van een samenleving. Het wordt helemaal een probleem als je voortdurend aangemaand wordt om te normaliseren, je aan te passen, zoals dat tegenwoordig gebeurt. Er valt al evenmin te ontsnappen aan het individualisme. Het is bovendien erg moeilijk om weg te geraken uit een taalgebruik, uit een taalwerkelijkheid waarin je zelf bent opgegroeid. Ik weet ook niet hoe het moet."

Je doet het toch niet slecht in dit boek, vind ik hardop. Ik vraag hem hoe het precies zit met het belang van taalgebruik in de maatschappij.

"Filosofen uit de 20ste eeuw hebben aangetoond dat taal één van de basiselementen van de werkelijkheid is. Je kunt niet buiten de taal. Ik denk dat het goed is om dieper te gaan, om je taalgebruik te durven ontleden. Als schrijver ben ik dagelijks bezig met de link tussen mezelf, de werkelijkheid en de weergave in taal. Het is veel meer dan een verhaal en een stijl."

Ik merk op dat hij niet alleen bekritiseert wat in onze samenleving leeft, maar dat hij het ook prijst.

"Dat is waar. Ik leef in een fantastische omgeving, die me veel kansen biedt. Tijdens je ontwikkeling word je verondersteld om van idealist te veranderen in pragmaticus. Ik ben het er mee eens dat je pragmatischer moet worden. Niets is zo onnozel als een volwassene die blijft zweren bij één of ander -isme. Anderzijds kan je het niet met pragmatiek alleen doen. Ik geloof, en ik denk dat dat duidelijk is in wat ik schrijf, dat er een heleboel beter kan. Idealen zijn tegenwoordig passé. Fukuyama zei dat we het einde van de geschiedenis beleven, omdat we een perfecte manier van leven hebben gevonden. Het einde dus van de grote verhalen, van de idealen. Dikke onzin. Je moet kritisch blijven, en in veranderingen blijven geloven. Je moet een balans zoeken tussen idealisme en pragmatiek."

Je bent dus kritisch, maar je probeert ook kritisch te zijn tegenover je eigen kritische houding, probeer ik. "Zoiets. Ik probeer

mijn visie in vraag te stellen en te relativieren. Ik lach met wereldverbeteraars, maar ik ben er zelf ook één. Ik lach met mezelf, maar ik blijf ook in mijzelf geloven, anders verval ik in lethargie.”

Veel elementen uit het boek sluiten nauw aan bij Jeroens eigen leven. Personage Marc Steen ging als vrijwilliger naar Zuid-Amerika. Heeft hij ook niet zoiets gedaan? “Dat klopt.” Marcs verhaal verschilt wel danig van de enthousiaste verslagen die ik altijd in mijn mailbox krijg van geëngageerde jongeren in Afrika of Zuid-Amerika.

“Dat zal wel zijn. Die reizen naar de andere kant van de wereld, vaak als vrijwilliger binnen één of ander project met een goed doel, hebben iets dat niet helemaal koosjer is. Ja, we hebben grote idealen. Maar als puntje bij paaltje komt, blijkt dat we het meer doen voor onze zelfverwerkelijking. Iedereen doet het tegenwoordig, want we kunnen het ons permitteren en het is een geweldige ervaring. Zelfs al haal je geen klop uit.”

Ikzelf ben een dik half jaar vrijwilliger bij een vormingsorganisatie voor kleine boeren in DR Congo geweest. Ik had vaak het gevoel dat ik niet begreep hoe de maatschappij, het dagelijkse leven van de mensen er precies werkte. Nochtans had ik een relevante universitaire studie achter de rug, zat ik er toch een tijdje met mijn neus op, en liep ik over van nieuwsgierigheid en goede wil. Ik heb wel iets aangeraakt en dat iets heeft mij aangeraakt, maar vraag me niet wat het was. En eigenlijk is dat niet meer dan logisch. Je begrijpt ook niet alles van het land of de stad waarin je bent opgegroeid en waar je al jarenlang leeft. Eén van mijn meest aangrijpende reiservaringen had ik in een jeugdhierberg in Zambia. De andere jonge toeristen stelden voor om ’s avonds iets te gaan drinken in de stad. Ik zag dat volledig zitten, in groep ’s avonds de stad verkennen. Toen het avond was, stapten we met zijn allen in twee jeeps, de poorten van de

jeugdhierberg openden zich, we reden een paar honderd meter tot aan een blinkend westers hotel waarvan de poorten zich openden en na ons sloten. Daar bleek ‘de stad’ een luxe disco te zijn met alle mogelijke sterke drank, pop en house muziek, en alleen maar blanken! Symbolischer kan bijna niet. Die jongeren bleken naar Zambia te zijn gekomen om zich lam te feesten, te raften en te *bungeejumpen*. Het schijnt dat een Zambiaan één van hen ooit vroeg, in een zeldzame ontmoeting, hoeveel ze werden betaald om aan een koord in een afgrond te springen. Godverdomme, kan je je de afstand tussen die twee mensen voorstellen?

Vind jij dan niet dat de wereld een dorp is geworden? Jeroen valt in. “De wereld is helemaal geen dorp geworden! Geestelijk liggen we mijlen uit elkaar!” Maar so it, we hadden het over een boek... “...En over goedmenende vrijwilligers. Ach, als we onszelf nooit in vraag stellen, worden we idioten. Maar ik heb nog meer respect voor mijn personages dan voor die fuifbeesten in Zambia.”

De stad is expliciet een belangrijk kader in de verhalen van *Het einde*. De personages hebben er een haat-liefdeverhouding mee. Ze dromen van een betere, onbereikbare, perfecte stad.

“Eigenlijk willen ze weg uit de stad, die vaak vergelijkingen toont met Gent. Ze willen iets groters, iets echters. Ze willen actie, de wilde natuur. Als je hier in Gent woont, woon je eigenlijk in een soort utopie. Het is in feite heel gemakkelijk om hier tolerant te zijn. Hier zijn weinig problemen, bijna iedereen leeft hier goed, het is hier aangenaam. Mijn personages merken dat daar iets niet klopt. Eigenlijk verlangen ze naar transcendentie, naar de stad van God zoals Augustinus die heeft beschreven. Personage Joost Helder is op zoek naar transcendentie, maar hij weet tegelijkertijd dat zijn zoektocht nonsens is.”

© Dooreman/Houbrechts

Hier wordt het moeilijk. Wat ik ook niet goed begrijp in het boek: wat voor iemand is Ludwig Lazarus in godsnaam? Een maffe wetenschapper die een paar duizend jaar oud wil worden, iemand die gelooft dat een hoogtechnologische instantie ons naar een ultiem ideaal zal brengen?!

“Ik heb een heleboel zaken uit dat verhaal niet zelf verzonnen! Bepaalde wetenschappers zijn echt bezig met het zoeken naar de onsterfelijkheid. Sommigen zijn bloederstig bezig met hoe de mensheid het probleem van de dood van de zon zal overkomen.”

Meen je dat nu echt? Wordt dat serieus genomen? Hoe absurd. Als iedereen onsterfelijk wordt, wat dan met de overbevolking? En is dat niet minstens zo beangstigend als doodgaan? En... “Ik kan je een paar boeken en internetsites laten zien. Het is angstwekkend. Het meest verontrustend is dat er niets onder dat doel van onsterfelijkheid zit. Het is heel oppervlakkig. Het heeft iets van totalitarisme. Die wetenschappers willen zich opofferen in functie van iets beters, iets totaal. Dat heb ik niet uit mijn mouw geschud. Het is gevaarlijke onzin, maar geen fantasie.”

We zijn op het punt gekomen van de grens tussen werkelijkheid en taal. Een denken en een taal die een werkelijkheid gaan creëren, soms een gevaarlijke werkelijkheid. Ooit was de holocaust daar een gevolg van... Ik word er moe van. Hoe zal ik dit op papier krijgen? Misschien moeten we eerst maar iets gaan eten in onze utopische, geliefde, bekritiseerde stad.

Dank je wel Jeroen, voor je boek en dit interview! Het was net echt!

ELKE VAN ROYEN

Reacties: www.tienstiens.org/tt8/p14

Jeroen Theunissen, *Het einde*
Verschenen: april 2006, Uitgeverij J.M.
Meulenhoff

© Koen Broos

DAAAAG, TOT NOOIT MEER!

ANTROPOLOGE RUTH SOENEN OVER SMALLTALK IN DE GROTE STAD

© Michel Delaeter

Ruth Soenen is antropologe aan de KUL. Antropologen zijn mensen die we meestal verbinden met landen in het Zuiden en onderzoek naar nog net niet uitgestorven culturen in een wereld veraf. Het plaatje is echter complexer dan dat. Sinds de jaren '70 houden antropologen of etnografen zich ook bezig met stadsetnografie. Omdat de wereld zich bevindt in de stad en de stad in de wereld, is het aangewezen dit onderzoek op de voorgrond te plaatsen. Vooral wanneer deze etnografen ontmoeting en de alledaagsheid gaan onderzoeken zijn we er als de kippen bij.

Uw onderzoek spitst zich toe op 'de stad in zakformaat'. Wat bedoelt u hiermee?

Ruth Soenen: "De stad in zakformaat bestaat erin dat je alledaagse relaties centraal stelt. Als onderzoeker gebruik je hiervoor vooral een kwalitatieve methode van onderzoek. Je gaat rechtstreeks vragen stellen aan mensen en je als onderzoeker ook onderdompelen in de realiteit. We noemen dit etnografisch onderzoek. Dit soort onderzoek draagt bij tot een goed beleid omdat je meer biedt dan cijfers alleen. Maar er zijn weinig instrumenten waarmee we de complexiteit van die beleving van de stad kunnen ontleden. Iedereen lijkt geobsedeerd door de stad, maar niemand weet hoe mensen de stad ervaren. Iedereen heeft de mond vol van de kleine man in de straat, terwijl er naar hem uiteindelijk weinig aandacht gaat. Natuurlijk

moet je niet klakkeloos overnemen wat mensen zeggen, maar je kunt geen beleid uitbouwen door alleen van bovenaf alles te sturen.

Ik bestudeer specifiek de alledaagse, vluchtige relaties tussen mensen in de stad. Lois Wirth gaf de eerste afbakening voor zo'n onderzoek. Hij onderzocht de stad als een ruimte met een heterogene bevolking die heel vluchtige contacten had. Ik heb gezocht naar gecomprimeerde ruimtes waar een heterogeen publiek kwam om over de stad te kunnen spreken. Die ruimtes zijn zowel winkelruimtes als bijvoorbeeld de tram. Op deze plaatsen heb je heel veel relatietypes en zie je de gelaagde stad. De tram doorsnijdt ook veel verschillende wijken waardoor je het parochiale gaat vermijden. Centraal in mijn onderzoek staat 'publieke ruimte': een

ruimte waar mensen elkaar kruisen en ontmoeten. En dat zijn niet alleen de stoep en pleintjes.”

Dat zie je ook aan de publieke ruimtes die u bestudeert. Aan de ene kant bestudeert u het openbaar vervoer, dat meestal alleen in beeld komt wanneer er conflicten zijn. Aan de andere kant de shoppingcentra die meestal als ‘niet-plaatsen’ worden gezien. Hoe ziet u dat?

Soenen: “Intellectuelen gaan shoppingcentra vaak benaderen als plaatsen zonder betekenis waar alleen commercie en koopkracht centraal staan. Men spreekt dan inderdaad van ‘niet-plaatsen’, wat duidt op het feit dat dit symbolisch lege plekken zouden zijn. Die analyses zijn echter meestal heel politiek en bovendien uit de hoogte. Ik wil geen grootwarenhuizen gaan promoten. Het kapitalisme en de concurrentie maatschappij sluit mensen echt uit, zoveel is zeker, maar je kunt er niet naast kijken dat op die plaatsen nu eenmaal het alledaagse leven plaats vindt. Ik laat me eigenlijk vooral leiden door mensen. Het is echt zo simpel. We kunnen blijven wijken bestuderen, maar daar zit de grote massa nu eenmaal niet. In het weekend bevinden die zich in Blankenberge en in shoppingcentra. Het buffet van de HEMA is bijvoorbeeld heel erg populair. De tijd dat we allemaal op onze stoep zaten is voorbij, of we dit nu betreuren of niet. Bovendien was het ook niet altijd peis en vree op de stoep. Mensen zijn ook niet zomaar een kudde die passief toekijkt en zich laat manipuleren. Mensen geven actief vorm aan de wereld en aan hun omgeving. Daardoor ontstaat zelfs op plaatsen zoals de tram en het warenhuis een symbolische wereld, bestaande uit de creatieve zingeving van mensen. We gebruiken beter niet de term ‘publieke ruimte’, maar wel ‘collectieve ruimtes’. Dat is een correctere term waarin we ook andere ruimtes zoals shoppingcentra kunnen incorporeren. Een publieke ruimte alleen bekijken door de bril van toegankelijkheid is te eng. Een verengde toegang kan nog steeds openbaarheid bezitten, al keur ik die verenging daarom niet goed. In Los Angeles bijvoorbeeld zijn sommige parken alleen maar toegankelijk voor klanten van bepaalde winkels. Die bedreiging van de openbaarheid moet je zeker in kaart brengen. Maar men vergeet dat het leven zich verder ontwikkelt en dat er steeds nieuwe vormen ontstaan. In die nieuwe veranderende context wordt nog altijd betekenisvol gedrag gesteld.”

U noemt deze vorm van alledaagse ontmoeting en vluchtig contact een ‘lichte gemeenschap’. Kunt u hier een voorbeeld van geven?

“Wel, een heel persoonlijk verhaal. Ik moest mijn kinderen in het nieuw steken voor de trouw van mijn zus. Ik ging daarom naar een winkelcentrum. Je hebt daar van die

spelletjes voor kinderen. Natuurlijk is dit waarschijnlijk om plat commerciële redenen, maar ondertussen staan ze er wel. Mijn zoontjes begonnen te spelen met dat speelgoed samen met andere kinderen. Na een tijdje ging er één van hen weg en zei “daaaag, tot nooit meer hé!”. Dat betekent simpelweg dat iedere ontmoeting op een bepaald moment wordt ontbonden, niet dat die vluchtige ontmoeting niet zinvol is. De aanwezigheid van die spelletjes zorgt er dus voor dat mensen elkaar ontmoeten, zelfs al is dat kort. De manieren van samenzijn zijn veranderd. De collectieve identiteit van vroeger was wel belangrijk, maar om dit te gaan idealiseren en alles tot ‘herstel van de collectieve gemeenschap’ terug te brengen, is te eng. Gemeenschap kan ook bestaan in relationele vertakkingen en uit netwerken die tijdelijk zijn. Die netwerken moeten we een plaats geven in ons hele denken omtrent sociale cohesie. Je moet niet alles willen beheersen.”

Je kunt wel zeggen dat er netwerken, vluchtige contacten plaatsgrijpen en de mobiliteit van mensen benadrukken, maar niet iedereen is mobiel of maakt deel uit van een netwerk. Integendeel, soms is er grote sociale segregatie en immobiliteit.

“Ik geloof niet in immobiliteit. We hebben lang theorieën gehad over de beperkte leefwereld van armen enz. Ik kom zelf uit dat veld van de beweging en ik woonde heel mijn leven in volkswijken. Wat ik daar heb gezien klopt niet met die beperkte mobiliteit. De vraag is gewoon niet juist. De vraag is wel: waarvoor verplaatst men zich? Soms zijn de theoretische modellen die de ‘niet-plaats’ centraal stellen, gebaseerd op intellectuelen die zich alleen maar bewegen zonder ooit nog stil te staan bij de plaatsen waar mensen echt komen. Als je iets wil weten over Marokkaanse jongeren, dan moet je maar eens onderzoek doen in de H&M en de Zara. Maar deze plaatsen worden door intellectuelen als ‘niet-plaatsen’ bestempeld. Natuurlijk is er sociale onrechtvaardigheid. Dat weet iedereen. Daar stopt het plaatje echter niet. Er is wel een scheiding, maar je kunt niet naast de plaatsen kijken die verbondenheid brengen. Als je bepaalde plaatsen al vooraf gaat uitsluiten door ze als ‘niet-waardevol’ te gaan bestempelen, dan kom je zeker niks te weten over het alledaagse leven.”

Hoe is de situatie in Antwerpen? Is de leefbaarheid voor de kansarmen onder de ‘linkse en progressieve’ Patrick er vreemd genoeg niet op achteruitgegaan?

“Er is zeker sociale verdringing. Toch moet je dit buurt per buurt bekijken, zelfs straat per straat. Ik woon in Antwerpen Noord. Daar is er wel ingegrepen door het beleid vóór dit fenomeen van sociale verdringing zich echt kon doorzetten. Er werden sociale woningen

gebouwd vooraleer de nieuwe middenklasse veel huizen opkocht.

De deur-aan-deurcontroles hebben te maken met het groeiende veiligheidsdiscours. Jammer genoeg wordt veiligheid gekaapt door twee dominante visies erop. Aan de ene kant heb je de repressieve kant terwijl je aan de andere kant de softe, begripvolle kant hebt voor alles wat verkeerd loopt. Ik heb altijd benadrukt dat bijvoorbeeld, als middenweg tussen deze extremen, controleurs op tram en bus belangrijk zijn. Zij geven een veilig gevoel terwijl ze ook de sociale kant van ontmoeting bevorderen. Hun rol gaat voorbij die klassieke scheiding van soft versus hard. Voor de meeste mensen betekenen die heel simpele zaken ‘veiligheid’. Jammer dat het sociale veld dit thema heeft laten liggen, terwijl de achterban hier wel voor open stond.”

We willen altijd met buurtwerk, sociaal werk en opbouwwerk gaan interveniëren. Het lijkt alsof we elkaar willens nillens zullen en moeten ontmoeten. Hoe staat u hier tegenover?

“We organiseren inderdaad soms sociale cohesie van bovenaf. We geven iedereen zijn eigen feest met eigen hapjes en eigen muziek. Soms is dit heel emancipatorisch bedoeld. Buurtwerkers richten zich soms op de buurt als afgebakend terrein, terwijl mensen meer zijn dan alleen hun wijk. Het is zeer belangrijk een breder publiek te vinden met raakpunten. Door deze overkoepeling bouw je sociaal krediet op. We zijn groepen zoals de lagere middenklasse uit het oog verloren. We hebben ons zodanig gefocust op de kansarme groepen en migranten, dat we een breder perspectief verloren zijn. We spreken constant over diversiteit terwijl we dit voortdurend vernauwen tot één culturele groep. Al is dit belangrijk, toch is het geen echte diversiteit. Diversiteit gaat erover dat je verschillende leefwerelden en discours met elkaar probeert te verbinden. Verschillen lijken alleen leuk en tof, maar breder dan dat gaat het niet.

Alle kaarten worden inderdaad ingezet op het sociaal formele initiatief van bovenaf. Als je daarentegen die case bekijkt van de bejaarden die voor overlast zorgden in een shoppingcenter, dan kun je je vragen beginnen stellen over de manier waarop we naar ‘ontmoeting’ en ‘sociale cohesie’ kijken. Ze gaan daar voor een praatje met de verkoopsters. Je moet wel het aanbod bekijken, maar op zich is er niks mis met een babbeltje doen in een shoppingcenter. Ze willen niet in een centrum gestopt en ingelijfd worden. Als je mensen samen steekt in een wijk of centrum, dan heb je een leuk decor, maar niks meer.”

PASCAL DEBRUYNE

Reacties: www.tienstiens.org/tt8/p16

FOTOREP

PORTAGE

© Hendrik Braet

AUTONOME GEMEENTEBEDRIJVEN DE STAD IS EEN BEDRIJF!

Autonome Gemeentebedrijven of AGB's: de term ligt niet echt lekker in het oor. Wie geïnteresseerd is in stadsontwikkeling en in Gent woont zal nochtans zeker al eens gehoord hebben van het AG SOB, of Autonoom Gemeentebedrijf 'Stadsontwikkelingsbedrijf Gent'. Wij kwamen het begrip alleszins al talloze keren tegen in het Gentse Stadsmagazine, reden genoeg om ons af te vragen wie of wat erachter schuilt gaat.

EEN BEETJE VOORGESCHIEDENIS

De trend om publieke diensten door overheidsbedrijven of private bedrijven te laten uitvoeren dateert van eind de jaren '80. Lange tijd werd de twintigste eeuw beschouwd als een eeuw van nationalisaties. Ook in België werden een aantal belangrijke ondernemingen genationaliseerd — zoals bijvoorbeeld de spoorwegen in 1926 — en werden er overheidsbedrijven opgericht zoals Belgacom, luchthavenuitbater BIAC, de ASLK en Sabena.

In de jaren '80 veranderden de opvattingen van de Europese regeringen en instanties echter radicaal. Door de economische crisis daalden de inkomsten van de overheden en privatiseringen waren een ideale manier om hun budget niet in het rood te laten gaan. Het idee dat de overheid een inefficiënt en slechte beheerder zou zijn, ondersteunde deze privatiseringen: om een goede dienstverlening te bekomen, moesten overheidsdiensten verzelfstandigd of geprivatiseerd worden.

In de jaren '90 werd nog slechts sporadisch genationaliseerd. Als dit wel gebeurde, was het om de schulden van noodlijdende bedrijven over te nemen. Privatiseringen daarentegen gebeurden massaal en over heel Europa. In België zagen we dit gebeuren met Belgacom, BIAC en de ASLK. Het is in deze context dat we de oprichting van autonome gemeentebedrijven moeten situeren. Een belangrijke nuance: men noemt deze gedeeltelijke terugtrekking van de overheid geen privatisering, maar een 'externe verzelfstandiging'.

WAT ZIJN DIE AGB'S?

Het AG SOB in Gent (het Autonoom Gemeentebedrijf 'StadsOntwikkelingsBedrijf Gent') is één van de 93 huidige autonome gemeentebedrijven. Deze AGB's werden opgericht vanaf 1995, toen ze wettelijk mogelijk gemaakt werden. Autonome gemeentebedrijven kunnen verschillende

functies vervullen. Het gaat om gemeentelijke taken van industriële of commerciële aard die de gemeente kan uitbesteden aan het gemeentebedrijf. De grote meerderheid (78 percent) van de bestaande autonome gemeentebedrijven staat in voor het beheer van vastgoed en stadsprojecten, zoals het AG SOB in Gent en VESPA in Antwerpen, maar er zijn er ook voor recreatie (13 percent), elektriciteit (3 percent), parkeerbedrijven (1 percent) en havenbeheer. De AGB's hebben een belangrijke functie in de uitvoering van het stedelijke beleid. Vreemd genoeg "bepaalt artikel 41 van de grondwet dat de gemeente die taken niet mag delegeren. Strikt gesproken zijn gemeentelijke vzw's of autonome gemeentebedrijven dus illegaal. Toch gedooft de overheid het bestaan van dit soort autonome structuren." (Karl Van Den Broeck, Knack 13 september 2006) De populariteit van autonome

gemeentebedrijven is sterk gestegen sinds 2003: toen waren er 23, nu zijn er dus al 93. Het aantal gewone gemeentebedrijven daarentegen is afgenomen, in 1970 waren er 69, in 2005 nog 36.

Gewone gemeentebedrijven bestaan al sinds 1946. Het grote verschil tussen gewone en autonome gemeentebedrijven is dat gewone gemeentebedrijven hun begroting moeten laten goedkeuren door de gemeenteraad en dat zij geen aparte rechtspersoonlijkheid hebben. Dat wil zeggen dat er bij gewone gemeentebedrijven een heel gedetailleerde controle is op de uitgaven en inkomsten, en dat de gemeente de volledige verantwoordelijkheid blijft dragen. Bij een autonoom gemeentebedrijf is dit niet het geval. Het is wel zo dat minstens de helft van de bestuursraad van een autonoom

gemeentebedrijf uit leden van de gemeenteraad moet bestaan, en dat elke politieke fractie de mogelijkheid heeft om daarin vertegenwoordigd te zijn. De gemeente behoudt dus wel de controle over de autonome gemeentebedrijven — althans, dat is de bedoeling.

De wetgeving waarmee men autonome gemeentebedrijven kan oprichten is in eerste instantie echter niet gecreëerd om allerhande openbare diensten te gaan verzelfstandigen. Ze werd in 1995 specifiek gecreëerd om van het havenbedrijf van Antwerpen een autonoom gemeentebedrijf te kunnen maken. Ook in Gent en Oostende werden gelijkaardige havenbedrijven opgericht, maar

ze de BTW recupereren door de oprichting van een autonoom gemeentebedrijf. Een ander vaak aangehaald voordeel is de vlottere interne besluitvorming en werking van autonome gemeentebedrijven. Een autonoom gemeentebedrijf heeft eigen bestuursorganen en ontwijkt op die manier de vaak langdurige gemeentelijke besluitvorming. Het enige waaraan het autonoom gemeentebedrijf zich moet verbinden, is het nastreven van het maatschappelijke doel waarvoor het werd opgericht. De vraag is of dit laatste voordeel nu net ook niet één van de grootste nadelen is van autonome gemeentebedrijven. Sommigen menen alvast van wel.

EEN PRIVATE OVERHEID?

“Er schuilen enorme gevaren in deze evolutie. Een gemeente is geen bedrijf dat winst moet maken. Een gemeente is een openbaar bestuur dat te allen tijde verantwoording moet afleggen aan de gemeenteraad en, uiteindelijk, aan de kiezer.” (Karl Van Den Broeck, Knack 13 september 2006)

Democratie vereist openbaarheid: mensen moeten de besluitvorming kunnen zien.

In een AGB is de druk om niet al te veel tegen te werken veel groter dan in de gemeenteraad. Dit is eigen aan de bedrijfscultuur: de nadruk ligt op de realisaties en niet op democratische besluitvorming.

Belangrijk hierbij is de gemeenteraad. Vroeger kwamen bestuurskwesties over het havenbedrijf en het stadsontwikkelingsbedrijf in de gemeenteraad, waardoor men zorgvuldig en uitgebreid kon interpellieren. In het nieuwe gemeentedecreet heeft men de kans verkeken om de gemeenteraadsleden een adequaat statuut en salaris te geven om hun controlefunctie naar behoren te kunnen vervullen. Deze controlefunctie, die zo noodzakelijk is, staat steeds meer onder druk. Filip De Bodt, gemeenteraadslid voor de onafhankelijke rood-groene partij LEEF! in Herzele zegt het volgende over het gebrek aan democratie in de AGB's: “De directie van een AGB is in meer dan 75% van de gevallen het schepencollege, de oppositie wordt dus buitenspel gezet. De uitvoerende macht gebruikt AGB's om af te zijn van lastposten zoals ik, die een boekhouding kritisch kunnen doorlichten.”

Volgens De Bodt worden de raden van bestuur van de AGB's vooral bevolkt door die gemeenteraadsleden die het college van burgemeester en schepenen positief gezind zijn, kritische stemmen worden er buiten gehouden: “In de AGB zitten alle partijen. Maar in de raad van bestuur beslist een

gesloten vergadering over het reilen en zeilen van de AGB. De beslissingen vinden dus niet langer plaats op het openbare forum dat een gemeenteraad is. Op dat openbare forum zou een dissidente VLD'er of SPA'er misschien nog zijn steun verlenen aan een kritische stem, maar in het AGB niet, want de schepenen die erin zetelen zijn zorgvuldig uitgekozen.”

Een hierbij aansluitende kritiek: in een AGB is de druk om niet al te veel tegen te werken veel groter dan in de gemeenteraad. Dit is eigen aan de bedrijfscultuur: de nadruk ligt op de realisaties en niet op democratische besluitvorming.

Een voorbeeld. Het gevaar bestaat dat Autonome Gemeentebedrijven zoals het AG SOB in Gent zich lostrekken van het via de gemeenteraad geplande beleid. Bij het project van de Oude Dokken ging het AG SOB bijvoorbeeld tegen de gemeenteraad in. De wedstrijd die werd uitgeschreven voor het project ‘Oude Dokken’ en werd gewonnen door OMA, was in overeenstemming met het RSG (Ruimtelijk Structuurplan Gent). De uiteindelijke wedstrijduitwerking daarentegen ging veel verder. Waar eerst het project beperkt bleef tot de Koopvaardijlaan, besliste het AG SOB dit uit te breiden naar de Afrikalaan. Ook de ‘participatiedag’ die georganiseerd werd in het ICC was duidelijk geen inspraakmoment georganiseerd door de Gebiedsgerichte Werking, maar een promopraatje georganiseerd door het AG SOB.

MAKKELIJKE AANGENOMEN, MAKKELIJKE ONTSLAGEN

Ook een belangrijke kritiek, vanuit een heel andere hoek ditmaal: via AGB's worden mensen die vroeger voor de gemeenten zouden werken nu onder andere — lees: meer precaire — statuten, pensioenen en loonregelingen tewerkgesteld. Ze worden makkelijk aangenomen, maar ook makkelijk ontslagen (Karl Van den Broeck in Knack).

Toch staan sommige mensen ondanks deze gevaren op de barricades. Sommigen pleiten zelfs voor een uitbreiding van het aantal AGB's. “In het lokaal bestuur van de toekomst, zoals Bauwens dat ziet (*de stafmedewerker bij de Vereniging van Vlaamse Steden en Gemeenten, TT*), stippelt het gemeentebestuur de hoofdlijnen uit en wordt de uitvoering maximaal gedecentraliseerd naar verzelfstandigde en geresponsabiliseerde satellieten.” (De Tijd, 15 september 2006)

Hopelijk wordt dan wel nagedacht over democratische controle en representatieve vertegenwoordiging van de gemeenteraadsleden. Het is niet omdat een democratische bureaucratie ooit bedenkingen en problemen met zich meebracht, dat een beleid met een vlottere besluitvorming, maar onttrokken aan de openbaarheid, alle heil zal brengen...

PASCAL DEBRUYNE & ELIAS VLIERICK

Reacties: www.tienstiens.org/tt8/p20

© Freddy Willems

daarnaast werd er weinig gebruik gemaakt van de wetgeving. Pas na de gemeenteraadsverkiezingen van 2000 werden de nieuwe mogelijkheden echt ontdekt door de gemeenten, en kwam het oprichten van autonome gemeentebedrijven in een stroomversnelling. Sinds ze in 2003 ook onteigeningsbevoegdheid kregen, zijn ook de autonome gemeentebedrijven voor vastgoed en stadsprojecten erg populair. De voordelen van autonome gemeentebedrijven zijn op het eerste zicht dan ook niet min.

VOORDELEN VAN EEN AUTONOOM GEMEENTEBEDRIJF

Autonome gemeentebedrijven kunnen in tegenstelling tot gemeenten de BTW die ze betalen, recupereren. Wanneer een gemeente bijvoorbeeld een zwembad bouwt via een autonoom gemeentebedrijf kan ze tot 21% besparen, en ook op de uitbating ervan kan

© Freddy Willems

MAKING SENSE IN THE CITY

Making sense in the city. Dat is de titel van het ambitieuze symposium dat door het Centrum voor Interculturele Communicatie en Interactie (CiCi) midden december in de Gentse binnenstad werd georganiseerd. Het moet een vierdaagse kruisbestuiving worden tussen kunstenaars en antropologen uit Noord en Zuid over thema's als 'stedelijkheid' en 'zingeving'. Wij spraken met de initiatiefnemers, Prof. Rik Pinxten en Dr. An Vandierendere.

Waarom is het voor antropologen interessant om deze thema's te onderzoeken?

Pinxten: "Als je mensen bestudeert, zie je meestal twee manieren terugkeren waarop zin of betekenis wordt gegeven aan het leven. In het ene geval wordt iemands identiteit bepaald door zijn afstammingslijn. Het andere kader is het dorp of de stam, de kleine controlegroep waarbinnen iemand gevormd wordt. Je bent dan wie je bent omdat je in die groep geboren bent en die waarden hebt meegekregen. Met de verstedelijking komen

deze identiteitsvormers echter wereldwijd onder druk te staan. Daarom vroegen we ons af wat het leven vandaag, binnen een verstedelijkte wereld, 'zinvol' maakt. De onpersoonlijkheid neemt toe, mensen plaatsen zich in zelfgekozen relatienetwerken en maken zelf een pastiche van waarden. Wat betekent dat? Leidt dat tot chaos, zoals reactionaire en fundamentalistische bewegingen beweren? De opkomst van een heel aantal retrobewegingen hangt samen met deze wereldwijde verstedelijking. Ze hanteren categorieën die er binnenkort niet meer zullen toedoen. Het lijkt wel een nieuwe reformatie: terwijl in de steden nieuwe tijden aanbraken en de handel en industrie opkwamen, waren de katholieken hun bloedige strijd aan het uitvechten. Misschien zijn we opnieuw aan iets dergelijks bezig, maar dan tussen de christelijke en de islamwereld... Alleen is de situatie nu wat anders: krachtige partners zoals China, India en Brazilië stappen helemaal niet mee in dat verhaal, waardoor ze ons, terwijl wij ons bezig houden met een achterhaalde strijd,

fluitend voorbij marcheren. Met het symposium willen we onderzoeken welke vormen van zingeving kunnen bestaan binnen een stedelijke context."

Wat komen die kunstenaars precies doen bij zo'n academisch onderonsje?

Vandierendere: "Een verregaande dialoog opzetten tussen artiesten en academici is voor ons eigenlijk heel evident, vanuit de vraag 'hoe kan je zinvol leven binnen steden?'. Kunstenaars beschikken op dat vlak over heel wat expertise. Kunstenaars citeren regelmatig academici, filosofen, antropologen, maar omgekeerd citeren academici zelden kunstenaars. Wij willen die groepen samenbrengen, omdat ze vaak met dezelfde vragen bezig zijn. Heel wat kunstenaars laten zich nadrukkelijk in met de interculturele maatschappij. Ze richten zich tot de 'ander', wie dat ook mag zijn, en daartoe ontwikkelen ze werkvormen die heel inspirerend zijn. Eigenlijk willen we gaan kijken hoe kunstenaars erin slagen om met die 'ander' om te gaan, hoe ze de

interculturele samenleving binnenhalen. Voor veel organisaties is het een noodzaak, want zij voelen bijvoorbeeld dat hun repertoire niet meer aansluit op de omgeving. Een organisatie als de KVS probeert daarom de buurtbewoners te betrekken. Maar kunstenaars doen niet alleen dat. Ze stellen ook hun eigen repertoire in vraag. Het interculturele binnenbrengen betekent niet enkel de kleurtjes tellen die in de zaal zitten, het gaat veel verder dan dat. Er wordt gezocht naar een manier om verschillende referentiekaders te introduceren, waardoor ook de eigen werking permanent ter discussie staat.”

Denk je dat er binnen de kunstwereld een oprechte interesse bestaat om te interculturaliseren, of stelt de huidige legislatuur daar misschien gewoon veel middelen voor ter beschikking?

Vandienderen: “Dat is wel een cynische vraag. Onze ervaring is dat het niet een manier is om geld binnen te halen, maar dat de drang om zich aan te passen aan de multiculturele samenleving wel degelijk heel sterk leeft binnen al deze projecten. We hebben met CiCi willen achterhalen ‘hoe’ kunstenaars dat doen, hoe ze processen opzetten, en met dat doel hebben we deelgenomen aan activiteiten en repetities bijgewoond ... We hebben vastgesteld dat kunstenaars een bepaalde expertise opgebouwd hebben. De KVS zette bijvoorbeeld een project op over leven en werk van Leopold II. Iemand merkte op dat je zo’n voorstelling niet meer kan opzetten zonder daar ook Congolezen bij te betrekken. Toen heeft men enkele Congolezen gevraagd wat ze ervan vonden, en bleek dat het hen eigenlijk niet interesseert om telkens opnieuw het verleden op te rakelen. Sommige projecten slagen er in op die manier een coauteurschap op te zetten: er is plaats voor interactie, reflectie, nadenken over je eigen project.”

Er wordt vaak geklaagd dat ‘allochtonen’ niet participeren aan culturele activiteiten.

Vandienderen: “Dat is waar. Maar eigenlijk is het probleem dat men meestal afrekent op basis van het product. Het eindproduct en wie daarnaar komt kijken is geen juist middel om de participatie te evalueren. Je moet kijken naar de kwaliteit van het proces. In het proces van het maken moet er ruimte zijn voor contextualisering, jezelf in vraag stellen, ... Publiekswerking gaat niet alleen over ‘zoveel mogelijk mensen binnenhalen’, maar het gaat over hoe je zorg en respect kan tonen voor anderen, in welke mate er ruimte is voor feedback. Het heeft geen zin om mensen binnen te halen en ze dan te shockeren, waarna je ze nooit meer terug ziet.”

Zouden kunstenaars kunnen bijdragen aan

nieuwe vormen van burgerschap?

Pinxten: “De mens kan niet leven zonder creativiteit. Het probleem is echter dat de arbeidsverdeling binnen het kapitalisme geleid heeft tot een steeds verregaander ‘professionalisering’ waarbij mensen eigenlijk, hoe langer ze geschoold zijn, meer en meer dreigen te ‘idiotiseren’. We zijn bezig met het opleiden van vakidioten die allemaal een specialisme hebben, we verdelen de maatschappij in allemaal segmentjes. Hierdoor worden we kwetsbaar. We genereren burgers die enkel nog hun eigen werk kunnen doen. De creativiteit moet eraan geloven. We weten niets van elkaar en kunnen niet meer met elkaar spreken. Je ziet die specialistische opdeling binnen de hogescholen en universiteiten, maar ook in tv-programma’s waarin ‘de wetenschapper’ en ‘de kunstenaar’ hun mening mogen komen geven. Er zijn geen

“Als burgers binnen een stad of een regio zouden we de ruimte kunnen en moeten nemen om ‘nee’ te durven zeggen, ons eigen ding te doen. Sommige kunstenaars belichamen nog die opstandige burger.”

mensen meer die algemene vragen stellen. We laten ons platwalsen door de zogezegde wetten van de vrije markt, met haar professionalisering en modernisering, terwijl we als burgers binnen een stad of een regio de ruimte zouden kunnen en moeten nemen om ‘nee’ te durven zeggen, ons eigen ding te doen. Sommige kunstenaars belichamen nog die opstandige burger.”

Wat zou een creatieve definitie van burgerschap kunnen zijn?

Pinxten: “Voor mij is burgerschap het recht om zich zoveel mogelijk te ontplooiën. Als je in een structuur — bijvoorbeeld een stad of een staat — leeft waarbinnen je systematisch gefrustreerd wordt om jezelf te ontplooiën, dan is die maatschappij onwaardig. Neem het migrantenstremrecht: gedurende dertig jaar kreeg een groep mensen die hier wonen en werken en belastingen betalen geen politieke rechten en konden ze zich niet ontplooiën... Een staat die dat doet gaat in de fout. Men frustreert die groep systematisch, omdat hij in zijn burgerschap gehandicapt wordt. Burgerschap moet echter ook aangeleerd worden. Er zijn een aantal basisregels, zoals gelijkheid, vrijheid en solidariteit, zonder dewelke je een maatschappij niet kan in stand houden. Op dat vlak is er geen persoonlijke vrijheid: iedereen moet die basisregels

respecteren, maar daarboven is iedereen vrij.”

Maar zelfs over de basisregels van vrijheid, gelijkheid en solidariteit is er geen eensgezindheid. Hoe interpreteer je ze? Hoe kom je daarover tot een consensus?

Pinxten: “Er zijn toch wel basisafspraken die iedereen onderschrijft. Je kunt dat gemakkelijk zien door de zaken in het negatief te stellen. Stel bijvoorbeeld dat kinderarbeid een goede zaak is, of dat je voor de vrouw aan de haard bent. Zo’n uitspraken shockeren mensen, omdat ze niet (langer) behoren tot ons waardepatroon. Impliciet zijn de basisregels dus wel aanwezig. Maar zoiets vraagt wel om een opvoedkundig project, een taak van algemene, politieke vorming die media en scholen nu veel te weinig opnemen.”

Het symposium gaat over zingeving in een verstedelijkende wereld. Hoeveel zin heeft het om ons zorgen te maken over de toekomst?

Pinxten: “De problemen zullen vooral liggen op het gebied van transport, luchtvervuiling, de ongelijkheid tussen de arme en rijke gebieden die steeds schrijnender wordt. Je krijgt volksverhuizingen, de gezondheidsrisico’s stijgen, ... Het probleem van herverdeling kunnen we niet langer ontwijken en we kunnen ook niet meer denken dat alles wel in orde komt als we onze technologie uitvoeren. We denken nog steeds dat we de wereld kunnen buiten houden: een muur bouwen aan de grenzen en het probleem is opgelost. Dat is het niet. Je moet de bevolking voorbereiden. Maar dat gebeurt niet. Programma’s als Toast Kannibaal blijven de ander stereotyperen als de primitieveling. Alsof ze achterlijk zijn en ons nog moeten ‘bijbenen’.”

Vandienderen: “Je kunt als kijker nooit inschatten wat de constructie is geweest. Je weet niet wat er gemanipuleerd is. De makers beweren dan wel dat ze authenticiteit nastreven, maar een documentaire is altijd een constructie, er zit altijd een ideologisch kader achter. Zo’n programma’s bestendigen het beeld van het moderne Westen en het achterlijke Zuiden. Abdu Maliq Simone, die op het symposium aanwezig was, doet onderzoek naar stedelijkheid in Afrika en zegt dat het op basis van onze Westerse categorieën heel moeilijk is om in te schatten wat daar gebeurt, omdat die daar eigenlijk weinig toepasbaar zijn. We denken dat het er één en al chaos is, maar de stad functioneert wel degelijk.”

MARLIES CASIER EN KOEN DE STOOP

Reacties: www.tienstiens.org/tt8/p22

Meer weten over het symposium?
www.makingsense.ugent.be

© Freddy Willems

U STINKT! JA, U!

Nu ik toch uw aandacht heb, wat vindt ú de meest typische stadsgeur? U mag even nadenken. Lang genoeg? Hier hebt u zelfs wat plaats om uw antwoord te schrijven voor u verder leest:

.....
Alles om het onze lezers makkelijker te maken!

Een volstrekt niet representatieve rondvraag leert me dat het antwoord op bovenstaande vraag in de meeste gevallen niet echt bemoedigend is. De twee populairste antwoorden zijn uitlaatgassen en urine. Stinkt de stad dan zo erg?

Echt verwonderlijk zijn die antwoorden niet en het is ook niet helemaal de schuld van de stad. Het is de schuld van onze hersenen. Veel geuren ruiken we wel (onze neus kan zo'n 400 000 verschillende geuren onderscheiden), maar merken we niet bewust op. Penetrante geuren vallen wel op, vandaar dat we bij de stad in eerste instantie aan stank denken. Hoop ik. Vroeger was het in ieder geval erger. Volgens sommige tijdgenoten stonk het in de achttiende eeuw zo erg dat mensen er dood van vielen. Dat is misschien wat overdreven, maar het was in ieder geval afzien. In die tijd was de stank wel nog democratisch. Ook in de opera werden mensen misselijk van de walmen van hun medemensen. Daaraan kwam een einde toen medici ervan overtuigd raakten dat stank op zich slecht was en de gezond schaadde. Hoe harder iets stonk, hoe ongezonder het was. Dat klopt natuurlijk niet, maar het zorgde er wel voor dat de riolen overdekt raakten, en dat was al heel wat. Ondanks die angst voor vieze geurtjes moet het industriële Gent uit de negentiende eeuw een indrukwekkende stank hebben voortgebracht. De fabrieken bevonden zich midden in de stad. Binnenin de vlasspinnerijen moet het nog erger geweest zijn: de geur van vlas en op elkaar gepakte mensen, versterkt door de verzengende hitte

(tussen 40 en 50°), het opwaaiende stof en de voortdurende stoomwolken. De strijd tegen de stank werd echter onvermoeid voortgezet. Eerst was zuivere lucht nog een voorrecht van de rijken, maar de stank werd steeds meer uit de stad geweerd. Historicus Alain Corbin noemt dit de 'ontgeuring' van het dagelijkse leven. 'Geur' werd steeds meer gelijkgesteld met 'stank', dus werd de strijd tegen alle natuurlijke geuren ingezet.

Dat we stadsgeuren in eerste instantie verbinden met stank is dus niet zo vreemd. We leven in een wereld waar in vele gevallen

Mensen die daadwerkelijk hun geur verliezen vertellen dat het is alsof de achtergrond bij de werkelijkheid wegvalt. Je leven wordt Virtual Reality. Het lijkt echt, maar niet helemaal.

geurloosheid het ideaal is. Zeker in een stad worden veel geuren die niet expliciet aangenaam zijn, als irritant ervaren. De geur van natte mensen op de tram bijvoorbeeld. De geur van verschaald bier en volle asbakken. Lichaamsgeuren allerhande. Al moeten we niet overdrijven. We ruiken veel zonder dat we het beseffen. Die geuren hebben wel invloed op ons gemoed, maar kunnen ons moeilijk bewust irriteren. En onze neus past zich heel snel aan, wat betekent dat we een constante en niet al te penetrante geur na een tijdje simpelweg niet meer ruiken.

Als je verder kijkt dan je neus lang is, zijn er in een stad natuurlijk ontelbare geuren. De geur van de wafelkraam in het station, de geur van hamburger- en frietkramen, de geur van groentewinkels, de geur van een café, de

geur van de bibliotheek, de geur van vers brood, van koffie, ...

De meeste geuren zouden we pas echt opmerken als alle geur zou verdwijnen. Het eerste wat zou opvallen is dat je eten niet meer smaakt. Wat we proeven is sterk bepaald door wat we ruiken. In die mate dat men mensen aan de hand van geurstoffen kan doen geloven dat ze sinaasappelsap drinken, terwijl het eigenlijk kersensap is. Maar we zouden veel meer verliezen dan onze smaak. Er zijn veel geuren waarvan je niet eens weet dat je ze kent. Je merkt ze pas op als je ze ergens anders ruikt. De geur van bepaalde plaatsen, huizen, winkels, mensen, auto's, verse was, ...

Mensen die daadwerkelijk hun geur verliezen vertellen dat het is alsof de achtergrond bij de werkelijkheid wegvalt. Je leven wordt *Virtual Reality*. Het lijkt echt, maar niet helemaal. Het is als een film. (Men heeft wel geëxperimenteerd met het gebruik van geuren in film, maar dat bleek erg moeilijk. Er bestaat immers geen geurenspectrum waaruit alle geuren zijn samengesteld, zoals er wel een geluids- en kleurenspectrum is. De overweldigende stank moet u er voorlopig dus zelf bij denken in een film over de zeventiende eeuw.)

Zelfs ons geheugen zou slechter worden als we niet meer konden ruiken. Gebeurtenissen die gepaard gaan met sterke reukervaringen worden beter herinnerd. Het is zelfs zo dat ruiken aan de substantie die je de avond tevoren gedronken hebt, je helpt bij het reconstrueren van de oorzaken van je kater. We kunnen dus maar beter een beetje voorzichtig zijn met die ontgeuring. Het is onze enige garantie dat ons leven geen droom is (in dromen heb je normaal gezien geen reuk). En geuren zijn het laatste wat we vergeten als we oud worden. Zeg niet dat we u niet gewaarschuwd hebben! Wees voorbereid op een oude dag gevuld met de geur van

WOUTER BRAUNS

Reacties: www.tienstiens.org/tt8/p24

EL ALTO

DE ANDERE KANT

De helft van de wereldbevolking leeft vandaag in steden. Zo ook de overgrote meerderheid van de indiaanse bevolking die vroeger rond het Zuid-Amerikaanse Titicacameer woonde. El Alto, een stad die is opgerezen op de heuvels rond La Paz (Bolivië) herbergt één miljoen mensen, waarvan de overgrote meerderheid inheems is, voornamelijk Aymara en Quecha. Binnen die stedelijke context bestudeert antropoloog Koen De Munter (UGent) wat 'inheems zijn' voor de Aymara betekent.

Steden hebben vaak een negatief imago terwijl kleine dorpsgemeenschappen vaak worden verheerlijkt. Geldt dat ook voor El Alto en zijn inwoners?

Koen De Munter: “De families die ik volg, denken niet per definitie na over fenomenen als stad en platteland. Wat ze wel voortdurend aankaarten, is dat ze *indios* zijn en dat ze binnen de stedelijke context willen blijven ‘familie beoefenen’. Ze refereren heel dikwijls naar hoe het was in *las comunidades*, dat is het woord dat zij gebruiken om die inheemse gemeenschappen te benoemen. De Aymara komen nog op alle mogelijke manieren in contact met de dorpsgemeenschappen van oorsprong, maar ook in de stad proberen ze te komen tot wat wij netwerken zouden noemen. Hun verhouding tot de stad evolueert voortdurend, maar de vragen die telkens opnieuw opduiken zijn hoe de inheemse cultuur kan worden voortgezet en doorgegeven in een de stedelijke context en welke politieke positie de Aymara daartoe moeten innemen. Tot voor kort werd de cultuur doorgegeven binnen de families en de *comunidades*. In de grootstad wordt het

idee van de gemeenschap uiteengerukt, zo lijkt het. Ze worstelen met de vraag in welke mate er binnen de stad nog een nieuwe, grootstedelijke *comunidad* gecreëerd kan worden. Ze hebben het gevoel dat de cultuur verloren gaat door zaken waarmee ze zich in de stad geconfronteerd zien: de verplichting om in loonarbeid te werken, de rol van geld in menselijke relaties enzovoort. Een informante vertelde me: “Alles wordt hier uitgedrukt in geld. Mijn hele volk zal op den duur één grote stad worden!” Wat ze bedoelde was eigenlijk: heel mijn volk gaat op den duur alles in termen van geld uitdrukken.

“Verstedelijking lijkt me vooral een reusachtige uitdaging: wat betekent het om mens te zijn en samen te leven op een geconcentreerde manier?”

Aan de andere kant oefent de stad een grote aantrekkingskracht uit. Aymara trokken naar de stad om de armoede en het barre klimaat op het platteland te ontvluchten. Ze maken constant de balans op en die is zowel positief als negatief. Ze zoeken naar manieren om om te gaan met de confrontatie tussen de westers gerichte levensstijl in de steden en hun eigen tradities.”

In sommige Afrikaanse steden is er sprake van een ‘ruralisering’ van de stad. Mensen gaan bijvoorbeeld midden in de stad aan landbouw doen. Hoe is de verhouding tussen de stad en het platteland in Bolivië?

De Munter: “Er zijn veel contacten tussen de inwijkelingen in de steden en de *comunidades* van herkomst. Ze wisselen verschillende goederen uit en op die manier is de stad automatisch aanwezig op het platteland en omgekeerd. In de ommuurde percelen in de stad, waarbinnen mensen hun huizen bouwen, zijn er soms kleine akkertjes te vinden waarop ze aardappelen verbouwen. Maar de meeste inheemsen die naar de stad migreren hebben nog hun gronden op het platteland. Zo onderhouden ze de banden met de familie daar. Ze gaan heel regelmatig terug naar het platteland en betrekken daar een groot deel van hun voedsel. De contacten zijn intens en in geval van werkloosheid worden ze nog meer versterkt.”

Zijn de relaties met het platteland een garantie voor het voortbestaan van het inheemse?

De Munter: “Ongetwijfeld, maar het is vooral een garantie voor het economische welzijn van de Aymara. Oorspronkelijk trokken ze naar de stad om economische redenen, maar nu zie je soms een omgekeerde beweging. Door de onrust van de afgelopen jaren waren er periodes waarin heel Bolivië plat lag door algemenestakingen. Toen hadden de inwoners van El Alto altijd wel de mogelijkheid om terug te vallen op hun gronden op het platteland. De relaties met de *comunidades* zijn echter ook religieus van aard. Aymara trekken naar het platteland voor het vieren van belangrijke levensmomenten. Tegelijk zie je dat het hele complex van rituele religiositeit zich nu ook in de stad voordoet en daar eigen vormen aanneemt.”

© Koen De Munter

VAN LA PAZ

Moeten we verstedelijking in het Zuiden als een probleem beschouwen? Wat zijn positieve en negatieve kanten van verstedelijking?

De Munter: “Je kunt verstedelijking moeilijk als positief of negatief bestempelen. Het is een tendens die zich overal ter wereld doorzet. Ook de meerderheid van de inheemsen komt in steden terecht. Het stedelijke zet zich bovendien voort buiten de grenzen van de stad, via economische en andere contacten. Verstedelijking lijkt me vooral een reusachtige uitdaging: wat betekent het om mens te zijn en samen te leven op een geconcentreerde manier? Steden hebben enorm veel voordelen en dat hebben de Aymara nu ook ervaren. Ze trokken uit noodzaak naar de stad en werden daar vaak ontgoocheld, maar nu vergaat het hen stilaan beter. Er zijn meer sociale voorzieningen, er komt meer werk... Toenemende individualisering en vervreemding zijn dan wel een feit, maar tegelijkertijd biedt de stad hen een ruimte om daar allemaal over na te denken. Het is dus dubbelzinnig, en in het geval van El Alto komt er nog een belangrijke dimensie bij. Het lijkt erop dat deze ‘stad buiten de stad’ een belangrijke rol kan spelen in het proces van dekolonisering. Twintig jaar geleden waren de steden in Bolivia eerder nog plaatsen waar de rijke blanken zich concentreerden.”

Steden zijn plaatsen met politiek potentieel?

De Munter: “Ja, ook al is het op dit moment niet heel erg duidelijk waar de Aymara naar toe gaan of willen. Ze worden immers op een versnelde manier geconfronteerd met vragen waar wij enkele eeuwen over gedaan hebben.

Wel is al duidelijk dat ze het neoliberale model afwijzen. De oorsprong van de recente politieke omwenteling in Bolivia bijvoorbeeld ligt in El Alto. De stad is letterlijk gegroeid als een dreigende vlek tegenover La Paz, dat in de vallei ligt. De armere wijken, waar de meeste inheemsen terechtkwamen, liggen tegen de bijna verticale wanden van die vallei. Tot tien jaar geleden werd El Alto beschouwd als een onbeduidend aanhangsel van La Paz, de formele regeringshoofdstad en de plaats waar alle belangrijke beslissingen genomen worden. De geografische ligging van El Alto is echter nogal knellend voor La Paz omdat zij geen uitwegen heeft naar de luchthaven

“El Alto is letterlijk gegroeid als een dreigende vlek tegenover La Paz, dat in de vallei ligt.”

noch naar de grootste steden. Vanaf de jaren zestig is El Alto bovendien sterk uitgebreid, met als resultaat een miljoen mensen die een gelijkwaardige behandeling kunnen gaan eisen.

De *Altenos* hebben het voortouw genomen tijdens de politieke protesten van 2003 en zijn er zelfs in geslaagd om de neoliberale president tot aftreden te dwingen. Door wegblokkades op te werpen, werd La Paz afgesloten van de buitenwereld. Het spel is bijzonder scherp gespeeld omdat La Paz zonder benzine kwam te zitten. Een legercolonie tanks heeft zich toen door de centrale wegen van El Alto gewrongen. De inwoners hebben zich tegen die tanks verzet en er zijn veel doden gevallen, waarop een

enorme opstand ontstond. De *Altenos* zijn daarop naar La Paz getrokken om het aftreden van de president te eisen. Niet alleen zijn ze daarin geslaagd, maar ze hebben ook de dochteronderneming van SUEZ, die de watervoorziening in handen had, buiten gekregen. Eind 2005 hebben de *Altenos* massaal gekozen voor een inheemse president, Evo Morales. Daardoor hebben ze nu het gevoel dat ze zich kunnen organiseren en dat ze een politieke factor van betekenis geworden zijn. Je zag en ziet allerlei organisaties ontstaan om iets te doen waarvan het belang duidelijk de wijk overstijgt. Ze beseffen nu dat ze met El Alto een stedelijke hefboom in handen hebben voor veranderingen in het hele land.”

Wat belooft de toekomst voor Bolivia na de politieke omwentelingen van de voorbije jaren?

De Munter: “De regering onder Morales belooft een project van verdere dekolonisering, maar zit momenteel in de knoop met de hervorming van de grondwet. Morales wil een staat voor alle Bolivianen en wil dus ook inheemse elementen binnenbrengen in de grondwet. Hij wil naar eigen zeggen de regering ‘de geest van de *comunidad* laten uitstralen’, maar de hamvraag blijft hoe hij aan politiek kan doen vanuit een deels inheemse inspiratie. Voor de oligarchen in Bolivia gaat Morales veel te ver. Zij beweren dat hij wil komen tot een inheems gestuurde economie, terwijl hij eigenlijk vooral op zoek is naar vormen van herverdeling en naar een breuk met het koloniale verleden.”

MARLIES CASIER EN KOEN DE STOOP

Reacties: www.tienstiens.org/tt8/p26

WONDERNEMEN

STARTPUNT BEGELEIDT WERKZOEKENDEN IN

Bij Aravinda Rodenburg is het niet bij dromen alleen gebleven. Deze beeldend kunstenaar in de plantrekkerij, zoals hij zichzelf omschrijft, is zelfstandige geworden. Hij heeft van zijn hobby zijn broek gemaakt. Kleermaker. Na een opleiding bij Startpunt had hij genoeg zakelijke kennis op zak om de uitdaging aan te gaan. “Wij richten ons voornamelijk op werkzoekenden die een eigen project willen opstarten. Veelal zijn het bijzonder creatieve mensen die een duw in de rug nodig hebben om hun project of idee te realiseren,” vertelt Marc Standaert. Hij is coördinator van het bedrijsvencentrum De Punt, dat instaat voor de opleiding Startpunt. TienSTiens zocht Aravinda en Marc op voor een woordje uitleg over de stoomcursus ondernemen.

Aravinda, hoe ben jij bij de opleiding van Startpunt terechtgekomen?

“Ik ben een fervente schilder. Daarom volgde ik de opleiding beeldende kunsten aan Sint Lucas. Daarnaast ben ik geïnteresseerd in tuinaanleg en kledingontwerp. Na mijn studies werkte ik twee jaar als tuinier, maar dat was fysiek een hele opdracht. Dus keek ik uit naar iets anders. Gedurende jaren van interim-werk merkte ik dat het voor mij essentieel is dat ik ‘mijn eigen ding’ kan doen. Ik bleef verschillende cursussen volgen zoals hoeden en broeken maken. Maar de stap om een eigen project op te starten leek me bijzonder groot. Het zelfstandigenstatuut schrikte mij af. Tijdens een startersbeurs in de Expo in Gent leerde ik Startpunt kennen. Ik volgde hun opleiding en voelde al snel aan dat ik samen met hen mijn eigen project van de grond zou krijgen.”

Hoe verloopt zo’n opleiding?

Aravinda: “Ik startte de opleiding samen met twaalf andere werkzoekenden. De opleiding is een heel proces. Je brengt zelf een project aan en werkt het stap voor stap in groep verder uit. De haalbaarheid van het idee

wordt getoetst aan de vragen en opmerkingen van de anderen. Tegelijk wordt je idee een stuk concreter doordat je ondernemersvaardigheden zoals boekhouden, timemanagement of het opstellen van een businessplan aanleert. Van mijn groep zijn vier mensen na de opleiding gestart als zelfstandige, waarvan één in bijberoep. Enkele anderen zijn in een bedrijf aan een job geraakt. Volgens mij is dat door de extra motivatie en zelfkennis die we verwierven tijdens de opleiding.”

En ondertussen ben je zelfstandig kleermaker.

“In april 2006 startte ik mijn kleermakerszaak: ik ontwerp op maat. Ik merk dat er relatief veel vraag is naar mijn product, en dat de prijs van ondergeschikt belang is. Ook voor mij is die prijs onbelangrijk. Ik heb van mijn passie mijn beroep gemaakt, en wil niet meer dan een minimaal inkomen. In deze job kan ik echt mijn eigen ding doen, uiteraard in samenspraak met de klant.”

Hoe ga je te werk?

N DE REALISATIE VAN HUN EIGEN PROJECT

© Hendrik Braet

“Meestal komt een klant op afspraak en neemt het eerste gesprek gemakkelijk drie tot vijf uur in beslag. We zoeken samen uit welke kleur en vorm van kledij gewenst is. Zo bouwen we een vertrouwensband op die van belang is om tot het ideale resultaat te komen. Gemiddeld komt een klant dan nog vijf tot zes keer terug vóór het kledingstuk klaar is. Dat maakt dat in één kostuum minstens een volledige week werk kruipt.”

Ben je al op problemen gestoten die niet aan bod kwamen in de opleiding van Startpunt?

“Iets waar je gewoon zelf voor moet zorgen als je zelfstandige wordt, is dat je niet alleen valt. De verantwoordelijkheid voor je klanten en je zaak is toch heel wat. Zonder steun en advies van vrienden of kennissen is het moeilijk te dragen. Anderen kunnen ervoor zorgen dat je de moed niet verliest. Zo had ik onlangs voor het eerst een probleem met een klant. Gelukkig kon ik bij mijn coach van Startpunt terecht voor raad.”

Er ligt duidelijk nog veel werk op je te wachten. Hoe heb je aan je bekendheid gewerkt?

“Ik geloof dat mijn breed interesseveld hier veel mee te maken heeft. Ik ben altijd met van alles en nog wat bezig, en heb zo een behoorlijk netwerk kunnen uitbouwen. Tegelijk hield ik aan mijn kunstopleiding wat inspiratie over die ik kan toepassen in mijn job. Zo heb ik in Gent, vooral op strategische plaatsen in de buurt van het Zuid een veertigtal naamkaartjes gehangen aan verkeersborden. Die vielen blijkbaar fel op, ik haalde er zelfs de Gentenaar mee. Ik speel verder met de idee om een standbeeld in Gent aan te kleden, of de koe die hier in mijn etalage staat.”

FREDERIK MATTHIJS EN MATHIAS BIENSTMAN

Reacties: www.tienstiens.org/tt8/p28

Meer info op:
www.startpunt.coop
www.depunt.be
www.aravindarodenburg.be
<http://www.soupreme.be/>

Marc Standaert, directeur van De Punt, geeft toelichting bij de opleiding Startpunt: “Startpunt coacht werkzoekenden bij het starten van een onderneming. Sommige werkzoekenden hebben goede ideeën waarmee ze als zelfstandige aan de slag kunnen. Maar de drempels zijn vaak groot: administratieve rompslomp, financiële risico's, gebrek aan ondernemingsvaardigheden. In Startpunt trachten we met behulp van coaches, vakspecialisten en collega-startpunters de werkzoekenden te begeleiden in de ontwikkeling van hun idee. Bovendien neemt Startpunt (indien gewenst) in de beginfase de volledige administratie en financiële planning op zich. In het bedrijvencentrum kunnen starters groeien en genieten van de accommodatie zoals vergaderruimtes, parking en douche, telefonie en een huurkorting tijdens de opstartfase. We merken dat de startende zelfstandigen vooral op elkaar een versterkend effect hebben. Ze delen ervaringen, nemen ideeën van elkaar over en het gebeurt veel dat de starters uiteindelijk klant worden van elkaar.”

Startpunt valt onder de werking van De Punt, dat het maatschappelijk verantwoord ondernemen in Gent wil ondersteunen. Gevraagd naar zijn mening over de uitdagingen voor het Gentse bedrijfsleven zegt Marc: “De grootste zorg is volgens mij het grote aantal allochtone werkzoekende jongeren. Volgens mij is het probleem dat weinigen hun verantwoordelijkheid voor deze groep willen opnemen. De sleutel ligt bij het bedrijfsleven zelf. Een positief voorbeeld wordt gegeven door Katoennatie, met haar invoegafdeling en hoge aandacht voor de tewerkstelling van allochtonen. Een bedrijf als Sidmar zou veel meer inspanningen kunnen leveren. Ik wil via deze weg ook aan de Gentse bedrijven een oproep doen om meer hun verantwoordelijkheid op te nemen voor mens en milieu. Een stad als Gent biedt veel mogelijkheden om via creatieve oplossingen werk te bieden aan laaggeschoolden. Strijkcentrales en buurt- en nabijheidsdiensten zijn hiervan een voorbeeld. In de stad zijn er veel tweeverdieners die hun huishoudelijke taken graag uitbesteden. Een mooi voorbeeld van de samenwerking tussen de reguliere en de sociale economie is bijvoorbeeld *Moment Souprême*. Deze onderneming startte op in de Punt en levert soeplunches aan Gentse bedrijven. Voor de levering van de soep schakelt het bedrijf laaggeschoolden in. Een creatief soepmeubel werd dan weer ontworpen door een werkzoekende.”

EEN SPIN OP ST

Mijn ideale stad ziet eruit als een spin in een gigantisch spinnenweb. Alles is met elkaar verbonden via een ingenieus netwerk van ragfijne draden, en in het midden van het web bevindt zich de kop van de spin: het historische stadscentrum.

Het is belangrijk dat de spinnenkop, het culturele, economische en bestuurlijke centrum, gevoed en gekoesterd wordt. Maar als de spinnenkop overvoed is, zakt de spin door haar poten.

De poten van de spin zijn de omliggende wijken: de Muide, de Brugse Poort, de Dampoort, het Rabot... En daar knelt juist het schoentje. De poten van de stad vertonen tekenen van metaalmoeheid, ze dateren uit de negentiende en vroege twintigste eeuw en zijn onvoldoende aangepast aan de noden en behoeftes van de eenentwintigste eeuw.

Projecten als Zuurstof voor de Brugse Poort en Bruggen naar Rabot zijn een stapje in de goede richting, maar zijn helaas ontoereikend om de verkommering van deze verwaarloosde buurten tegen te gaan. Enig haastig oplapwerk volstaat niet om de verpauperde wijken nieuw leven in te blazen. De kop van de spin blaakt van gezondheid en ziet er stralend uit; de volgende legislaturen zullen zich in de eerste plaats moeten buigen over de poten, de verloederde buitenwijken van de stad. Dit vereist een visie op langere termijn, een visie die verder gaat dan de waan van de dag. Helaas stel ik vast dat het de meeste politici aan een coherente visie ontbreekt. Dat is de donkere kant van onze 'emocratie': politici willen in de eerste plaats scoren, behagen en zieltjes winnen met geestige filmpjes op het internet, leuke affiches en gevatte oneliners. Als deze

bedenklijke trend zich voorzet, zullen in de toekomst alleen nog fotomodellen en *stand up comedians* op verkiesbare plaatsen terechtkomen.

Om de *suburbs* opnieuw gezond, leefbaar en aantrekkelijk te maken, om de groeiende dualiteit tussen het rijke centrum en de arme achterbuurten ongedaan te maken, zijn structurele en planmatige maatregelen vereist. Op het vlak van woonbeleid schiet de vrije markteconomie hopeloos te kort. De prijzen voor huur- en koopwoningen in Gent zijn de jongste jaren buitenissig gestegen. Ik stel vast dat de huisjesmelkers niet echt wakker liggen van huidige stadsvernieuwingprojecten als Bruggen naar Rabot. Als hun panden onbewoonbaar worden verklaard of verplicht gerenoveerd moeten worden, dan hangen ze vlug een

TERKE POTEN

© Hans De Keyser

Veel mensen zijn zonder woning en toch zijn er talrijke woningen zonder mensen in de achtergestelde buurten.

Het moet de eerste prioriteit zijn van de volgende beleidsploegen om de leegstaande en verkrotte panden te renoveren.

Nieuwbouw in de vorm van sociale woningen is een noodzakelijk kwaad om de woningnood op te lossen, maar dit moet gebeuren in samenspraak met de bewoners van de betreffende wijken, zodat de ziel van de buurt niet verloren gaat. Troosteloze woonkazernes en grijze, monotone bijenkorven zoals de beruchte Twin Towers in het Rabot zijn een aanslag op de menselijke waardigheid en zijn een van de voornaamste oorzaken van het groeiende onveiligheidsgevoel en de verzuring. Als men mensen gaat ophokken als ratten, gaan ze zich ook navenant gedragen. Gent heeft geen nood aan megalomane, geldzuchtige projectontwikkelaars, maar aan visionaire architecten die voeling hebben met de noden en wensen van de 21e-eeuwse stadsbewoner.

Maar de weg is nog lang. Tussen 'elkaar verdragen' en 'met elkaar leven' gaapt een diepe kloof. De Bulgaren hebben hun Bulgaarse cafés, de Turken treffen elkaar in hun Turkse theehuizen en de Belgen in hun Belgische frietkoten. De wederzijdse drempelvrees is en blijft groot.

Het zal nog een generatie of twee duren vooraleer de kloof tussen de culturen en rassen gedicht is. Kinderen van diverse nationaliteiten die nu zes, zeven jaar zijn, die op een gemengde school zitten, samen spelen, met elkaar opgroeien, maken geen onderscheid meer tussen autochtoon en allochtoon. De genetische vooroordelen en de achterdocht tegen 'de vreemdeling' die er bij mijn generatie en bij de vorige generaties zitten ingebakken, zijn hen totaal vreemd. Zij zijn onze hoop voor de toekomst.

LIEVEN DEFLANDRE

Reacties: www.tienstiens.org/tt8/p30

Verdraagzaamheid is een negatief geladen begrip: het betekent dat we elkanders aanwezigheid wel verdragen, maar dat we naast elkaar blijven leven.

bordje voor het raam: TE KOOP. De oorspronkelijke bewoners komen op straat te staan en de verkrotte huisjes worden opgekocht door vastgoedspeculanten of kapitaalkrachtige particulieren. Op die manier wordt de armlastige bevolking uit het stadsbeeld weggezuiverd. Sushi-socialisme in plaats van biefstukken-socialisme. Het recht op menswaardig wonen is een fundamenteel mensenrecht dat geldt voor iedereen: autochtonen en allochtonen, mensen met en zonder papieren, gezinnen en alleenstaanden, nieuwe Belgen en oude Belgen, ongeacht de taal die ze spreken. Als de kennis van het Nederlands een criterium wordt om aanspraak te kunnen maken op een sociale woning, dan komen we gevaarlijk dicht in de buurt van 'schild en vriend' en andere ranzige bloed- en bodemtheorieën.

Mijn stad moet open zijn, organisch, zacht, warm en vrouwelijk. Vanzelfsprekend ook verdraagzaam. Verdraagzaamheid mag evenwel geen doel zijn op zich, maar eerder een tussenstop naar de interculturele smeltkroes die, tot spijt van wie het benijdt, over enkele generaties zal ontstaan. Verdraagzaamheid is een negatief geladen begrip: het betekent dat we elkanders aanwezigheid wel verdragen, maar dat we naast elkaar blijven leven.

Mijn wijk, het Rabot, is de laatste jaren geëvolueerd naar een vrij verdraagzame, multiculturele wijk. De verzuringsgraad is er merkkelijk afgenomen omdat de xenofobe, misnoegde, oude Belgen die zich niet konden verzoenen met de lijfelijke nabijheid van anderskleurigen en andersdenkenden haast allemaal zijn uitgeweken naar blanke buurten. Hun plaats werd ingenomen door jonge mensen, studenten en gezinnen die er bewust voor gekozen hebben om in een multiculturele buurt te komen wonen.

Lees ook Ciao Pluto van Lieven Deflandre op

www.tienstiens.org

Alvast een voorsmaakje:

Soms kan ik het allemaal niet meer zo goed volgen. Soms heb ik het gevoel dat ze ermee aan het rammelen zijn. Neem nu dat wetenschappelijk congres een paar maanden geleden. Een aantal sterrenkundigen komt gezellig samen om de stand der zaken in het heelal aan een evaluatie te onderwerpen.

"Heeft er iemand van jullie onlangs een nieuwe ster ontdekt?", vraagt de moderator. Stille in de zaal. Niet dus. Jammer. Laptops opbergen, hapje eten, slokje nemen, beetje keuvelen over de Melkweg en terug naar moeder de vrouw, zou ik dan denken.

Maar dat is zonder de bijdehandse bolleboos gerekend die opveert en met luide stem verkondigt: "Dames en heren, waarde collega's, ik stel voor dat we de planeet Pluto afschaffen, Pluto is zo belachelijk petieterig klein dat ze de naam planeet niet meer waardig is. Weg met Pluto!"

Ik zou denken, zo'n uitslovertje dat een beetje gratis aandacht zoekt, zal door zijn eminente collega's worden weggehoond, wellicht met pek en veren worden ingesmeerd en manu militari uit de aula gebojourné. Niet dus. Er wordt gestemd en het voorstel om Pluto uit de eredisie der planeten te degraderen wordt goedschiks aangenomen. Ciao Pluto. De kleintjes mogen niet meer meespelen. Als deze trend zich ook in de politiek doorzet mag mevrouw Vera Dua zich zorgen gaan maken. (...)

VRIJWILLIG WERKLOOS?

Ik ben een vrouw van 26 jaar en sinds één jaar werkzoekend. Toen een medewerker van Victoria Deluxe mij vroeg om een artikel over mijn ervaringen als werkzoekende te schrijven, was ik tevreden omdat dit me echt zou bezig houden. Anderzijds was ik ook geraakt, omdat het me zwaar valt werkzoekende te zijn. Nog nooit was ik werkloos geweest, sinds mijn jeugd heb ik altijd gewerkt in de welzijnssector. Het is niet gemakkelijk voor mij al ruim een jaar geen werk te hebben.

WONEN ZONDER WERK

Ik herinner mij nog levendig wanneer ik mij met goede moed en veel hoop inschreef als werkzoekende. Ik was net terug in België en had een jaar als 'social worker' in de VS achter de rug. Ik was er mij van bewust dat mijn nieuwe start in Gent, de zoektocht naar werk en een woning intensief zouden zijn, maar ik voelde me sterk genoeg. Ik had nooit gedacht dat het naar een job nog moeilijker zou zijn dan naar een speld in een hooiberg. Het feit dat ik geen werk vond, bevorderde niet bepaald mijn zoektocht naar een woning. Ten eerste swingen de prijzen de pan uit: als werkzoekende 'verdient' ik slechts 50 euro meer dan het leefloon. Me inschrijven voor een sociale woning zag ik, in de wetenschap dat er enkele honderden of duizenden mensen voor me op de wachtlijst zouden staan, niet direct zitten. Bovendien vragen de huisbazen in Gent naar je loonfiche als je iets wil huren. Gelukkig heb ik een huisbazin gevonden die daar niet om vroeg, waardoor ik geen sjoemelpraktijken moest uitvoeren. Maar ik heb wel moeten liegen toen ze me naar m'n job vroeg. Ondertussen had ik al zo'n 130 open sollicitatiebrieven verzonden naar organisaties binnen de sociale sector. Ik bleef optimistisch: wie wil er nu niet iemand uitnodigen met zes jaar ervaring in de sector en een diploma orthopedagogie? Toch hoorde ik steeds dezelfde reactie: 'je beschikt niet over het juiste diploma'. 'Goed', dacht ik bij mezelf, 'ik wil mijn kansen op werk verhogen, dus ga ik een deeltijdse opleiding 'sociaal-cultureel werk' volgen. Eén dag les per week, en intussen zoek ik verder naar een job in de socio-culturele sector.' Ik kreeg te horen dat de combinatie tussen betaald werken en studeren niet vanzelfsprekend zou zijn. De docenten raadden mij aan op zoek te gaan naar een 'bijverdienste'.

BLIJVEN SCHRIJVEN

Ik zou in mijn verhaal bijna de RVA vergeten. Ik kreeg het bericht dat — als ik de deeltijdse opleiding zou volgen — ik mijn recht op uitkering zou verliezen. Omdat ik dan niet meer voltijds beschikbaar zou zijn voor de arbeidsmarkt. Excuseer! Het was de VDAB die me de raad gaf deze opleiding te volgen. Bovendien las ik in de folder van de VDAB dat je gedurende de opleiding het recht op een uitkering blijft behouden. Om het zacht uit te drukken: ik was in de war. Maar opnieuw heb ik mijn optimisme aangesproken en heb ik besloten door te zetten. Ik bleef sollicitatiebrieven schrijven en deed interim-werk, zodat ik met een geruste glimlach kon terugwerven naar de RVA. Tegelijkertijd moest ik beginnen aan de praktijkervaring binnen de opleiding. Gelukkig duidde mijn vinger Victoria Deluxe aan in de stagelijst. Tot op vandaag blijf ik vol enthousiasme sollicitatiebrieven schrijven, maar het geloof in mijn kansen op de arbeidsmarkt is serieus gedaald. Ik heb er een negatief zelfbeeld van gekregen. Ik voel me vaak lusteloos: waarom zou ik opstaan? Als ik opsta voel ik me eenzaam. Vrienden zijn aan het werk en hebben weinig tijd. Het gevolg is een onregelmatig levensritme. Ik zit soms tot laat in de nacht te werken op de computer. Met 'werken' bedoel ik: me bezighouden met opdrachjes die ik mezelf heb gegeven. Een budget om deel te nemen aan het ruime cultuuraanbod in Gent heb ik niet. Mensen geven al snel de reactie: 'Komaan, jullie werklozen hebben toch recht op reductie?'. Reductie? Als een voorstelling 20 euro kost en ik krijg 5 euro reductie is dat nog te duur. De keuze tussen een boterham of een voorstelling is vlug gemaakt. Trouwens, ooit al eens met een blauwe stempelkaart aan de kassa van de studioscoop gaan staan om te bewijzen dat je recht hebt op reductie? Leuk is anders!

DOORZETTEN MEID

Ik wil eerlijk zijn: bij de VDAB hebben ze er begrip voor dat solliciteren een moeilijk en tijdrovend karwei is. Jobclublessen zijn groepslessen die je moet volgen door een individueel traject via de computer. Het was een positieve noot om tijdens deze lessen mensen te ontmoeten die in dezelfde situatie verkeerden als mezelf. Maar ik voelde me wel enorm gecontroleerd. *Of ik wel intensief genoeg zocht naar werk.* Ik moest bewijzen dat ik een harde werker ben, want als je flink je best

doet, heb je grote kans dat je binnen de drie maanden werk vindt. Toen ik mijn sollicitatiemap toonde met de opvolgingen van de vele brieven die ik al had geschreven, was er opnieuw die beteuterde blik van de consulent. 'Doorzetten hé meid.' Ja, bedankt voor je raad, alsof ik dat nog niet wist. Ondertussen blijf ik me met veel plezier vrijwillig inzetten bij Victoria Deluxe. Door het feit dat ik vrijwilligerswerk mag doen, heb ik minder het gevoel dat ik een 'loser' ben. Geloof me, na voor de zoveelste keer een interimkantoor te zijn binnengestapt en te horen te krijgen dat er enkel jobs als kamermeisje voor je beschikbaar zijn, voel je je vanzelf een loser. Dat wordt nog versterkt door de afwijzingen van anderen. Binnen Victoria Deluxe zie ik veel mensen die hun overlevingsinstinct moeten aanspreken, waardoor ik mij verbonden voel met hen. En het spreekt mijn solidariteitsgevoel sterk aan. Daarom wil ik blijven vechten, niet alleen voor mezelf maar ook voor anderen. Als ik de verhalen van andere vrijwilligers hoor, wordt mijn rechtvaardigheidsgevoel vaak even wakker geschud. Ik voel dan de drang om op straat te gaan roepen: 'geef iedereen toch in godsnaam een plek in deze maatschappij'.

TO BE OR NOT TO BE

Ik durf mij niet meer te ontspannen, want dan voel ik mij schuldig omdat ik niet aan het zoeken ben naar werk. Ik sta mezelf bitter weinig pleziertjes toe. Een schuldgevoel heb ik ook tegenover mijn ouders. Ik wil dat ze trots op mij kunnen zijn. Telefoon krijgen van hun dochter — 'Help mij want ik kan al twee dagen geen eten kopen' — komt daar niet voor in aanmerking. Ik heb al vaak gesprekken gehad met mijn ouders over wat te doen en hoe ik het anders zou kunnen doen. Ik twijfel na die gesprekken altijd of ik wel de juiste keuzes in mijn leven heb gemaakt. Had ik niet beter die of die opleiding gevolgd? Zou ik dan toch nog een opleiding podiumtechniek, multimedia of informatica via de VDAB volgen? Nee, financieel is het niet mogelijk om nog tien maanden werkloos te blijven. Ik zal blijven zoeken naar werk! Maar het wordt dringend tijd dat de werkloosheid bij jongeren hoog op de politieke agenda komt. Een job hebben is heus niet alleen van financieel belang, het is een 'to be or not to be'-kwestie! Ben ik duidelijk genoeg geweest?

ED

Reacties: www.tienstiens.org/tt8/p32

TINTELIJN CVBA SCHILDERSCOLLECTIEF

tintelijn

VAKMANSCHAP MET NATUURZUIVERE VERNEN

Werken met • natuurverven
• linoleum
• leempleister

www.tintelij.be
09.219 09 60 - info@tintelij.be

Vormingplus
Volkshogeschool Gent-Eeklo vzw

Reigerstraat 8 ■ 9000 Gent
tel. 09 2242265 ■ fax 09 2337687
e-mail info.gent.eeklo@vormingplus.be

ONS NIEUW WINTERPROGRAMMA IS ER!

Zie www.vormingplus.be
en klik op Gent of vraag
onze brochure aan

Schenk je
boeken
een tweede
leven

**Book
shop**

Oxfam-Solidariteit
Sint-Amandstraat 16 9000 Gent

Koop jezelf
een
andere
wereld

open
maandag t.e.m. zaterdag
10u tot 18u

Info-vacatures
09/233 42 13
bookshop.gent@oxfamsol.be
www.oxfamsol.be/shops/gent

Een andere wereld.
We staan er op!

kledij-schoenen-accessoires

**Oxfam-Solidariteit
vintage**

Bij Sint-Jacobs 12 9000 Gent

schenk je kledij een tweede leven, breng ze binnen in onze winkel

open
dinsdag t.e.m. zaterdag 10u tot 18u
zondag 10u tot 13u

info
09/223 13 53
www.oxfamsol.be/shops/vintage.gent@oxfamsol.be

Een andere wereld.
We staan er op!

NIEUWE WET VOOR MILJOEN VRIJWILLIGERS

© Freddy Willems

Wij van TienStiens kunnen erover meespreken: vrijwilligerswerk is meer dan bezigheidstherapie. We schrijven niet omdat we anders niet weten wat gedaan. Evenmin is eeuwige roem onze hoofdbekommernis, hoewel dat natuurlijk handig meegenomen zou zijn.

De schaarse energie die we op overschot hebben nadat werkgever, schoonmoeder en huiskat op hun wenken werden bediend, zetten we graag om in tekst en actie voor onze medemens. We vinden dit een nuttige en relevante bezigheid en daarom doen we het. Vrijwillig in onze vrije tijd.

Ruim een miljoen geëngageerde Vlamingen produceren maatschappelijke meerwaarde zonder dat ze hiervoor financieel beloond worden. Vrijwilligers zijn van levensbelang voor duizenden vzw's en feitelijke verenigingen zoals rusthuizen, buurtcomités en jeugdbewegingen. Een wetgevend kader voor al deze verenigingen en vrijwilligers is onmisbaar. Stemmingmakers van verschillende politieke strekkingen zien in vrijwilligerswerk terecht een paardenmiddel tegen winkelcentrumverveling en onverdraagzaamheid. De laatste jaren is dan ook veel gesleuteld aan een juridische omkadering voor vrijwilligers en hun organisaties. Voorlopig eindpunt is de nieuwe wet van 1 augustus 2006 betreffende de rechten en plichten van vrijwilligers. Naïma Lafkioui, coördinator van het Provinciaal Steunpunt Vrijwilligerswerk Oost-Vlaanderen, licht toe.

Lafkioui: "In 1997 werd in elke provincie een Steunpunt Vrijwilligerswerk opgericht. Voorheen ontbrak een overkoepelend orgaan dat vrijwilligers en organisaties ondersteunde. Oost-Vlaamse vrijwilligersorganisaties kunnen nu bij ons aankloppen voor ondersteuning. Met een uitgebreid aanbod aan vormingen en studiedagen werken we rond de opmaak van een website, verzekeringen, vzw-wetgeving en boekhouding, enzovoort. Op onze site vinden kandidaat-vrijwilligers en organisaties elkaar. De lokale besturen worden door ons ondersteund bij de uitvoering van hun vrijwilligersbeleid."

Tussen de oprichting van de Steunpunten en de goedkeuring van de vrijwilligerswet gaapt een kloof van acht jaar. Welke veranderingen heeft de wet uiteindelijk tot gevolg?

Lafkioui: "De nieuwe wet omkadert een aantal bepalingen en besluiten die voorheen al bestonden. Zo werd de regeling voor onkostenvergoedingen voor vrijwilligers al in 1999 uitgewerkt. Vrijwilligers kunnen nooit vergoed worden voor hun prestaties, maar ze kunnen wel een reële onkostenvergoeding ontvangen, bijvoorbeeld een prijs per afgelegde kilometer. Organisaties zijn niet verplicht om vrijwilligers te vergoeden, maar de nieuwe wet legt hen wel op om afspraken inzake onkostenvergoedingen kenbaar te maken aan hun vrijwilligers. Die moeten ook geïnformeerd worden over het statuut en de doelstellingen van de organisatie, verzekeringspolissen voor vrijwilligers en de geheimhoudingsplicht waaraan de vrijwilliger verbonden is. Alle organisaties, ook feitelijke verenigingen, moeten aan de informatieplicht voldoen. Dat zorgde voor nogal wat protest, onder andere uit de jeugdsector. Nochtans schept het meer duidelijkheid en biedt het ook bescherming aan de organisaties. De wet specificeert niet hoe de informatieoverdracht moet gebeuren, maar in geval van problemen moet de organisatie wel kunnen aantonen dat de vrijwilliger geïnformeerd werd. Veel organisaties publiceren de informatie op hun website of in een brochure. Je kan de informatie ook opnemen in een vrijwilligersovereenkomst die beide partijen in tweevoud ondertekenen. Op onze site kan je modellen downloaden."

De verzekering van vrijwilligers is ook één van de highlights in de nieuwe wetgeving. Vanaf 1 januari 2007 moeten de meeste organisaties een polis Burgerlijke Aansprakelijkheid afsluiten voor hun vrijwilligers. Wat houdt dat in?

Lafkioui: "De verzekering Burgerlijke Aansprakelijkheid komt tussen als een vrijwilliger schade berokkent aan derden. Alle vzw's en feitelijke verenigingen met personeel in dienst zijn gebonden aan deze plicht. Ook organisaties die verbonden zijn aan een koepel, zoals plaatselijke

jeugdbewegingen, moeten aan de plicht voldoen. De koepel kan een collectieve regeling voorzien. Voor organisaties zonder rechtspersoonlijkheid, niet gebonden aan andere organisaties met rechtspersoonlijkheid en zonder personeel, zoals zoveel buurtcomités, geldt deze verplichting niet."

In ons land zijn alle inwoners gelijk voor de wet. Maar de één krijgt al wat meer administratieve rompslomp te verwerken dan de ander. Wordt het vanuit administratief oogpunt nu eenvoudiger om je als vrijwilliger te engageren?

Lafkioui: "Vast en zeker. Sinds 2001 zijn gepensioneerde vrijwilligers vrijgesteld van melding aan het pensioenfonds. Studerende vrijwilligers kunnen met behoud van kinderbijslag actief blijven, behalve wanneer ze vrijwilligerswerk verrichten in het buitenland: dan dient het kinderbijslagfonds op de hoogte gebracht te worden. Vrijwilligers die hun wachttijd doorlopen, moeten de RVA niet verwittigen. Wie een leefloon ontvangt hoeft geen toelating te vragen. Het blijft wel aan te raden om je OCMW-dossierbeheerder op de hoogte te houden van je vrijwilligersactiviteiten, zeker als je een onkostenvergoeding ontvangt. Moeilijker wordt het om als arbeidsongeschikte uitkeringsgerechtigde vrijwilligersactiviteiten aan te vatten. Je moet dan vooraf toestemming vragen aan de adviserend geneesheer, die oordeelt of de activiteit verenigbaar is met je ziekte. Uitkeringsgerechtigde werklozen en bruggepensioneerden moeten de RVA op de hoogte brengen van hun vrijwilligersactiviteiten. Het slechtst is het gesteld met asielzoekers. Voor hen is op dit moment niets geregeld: het is hen niet toegelaten om vrijwilligerswerk te verrichten."

MICHAËL CALCOEN

Reacties: www.tienstiens.org/tt8/p34

Meer weten?
vrijwilliger@oost-vlaanderen.be

Fietsers zijn als kinderen: zij hebben ook geen remmen, of toch geen remmingen.

KONING FIETS

© Hendrik Braet

De fietser wordt stilaan inherent aan het Gentse stadsbeeld. Goed zegt u? Voor het milieu wel, maar voor voetgangers en automobilisten zijn ze een ware pest. Wie had ooit gedacht dat fietsen stresserend kon zijn voor anderen? Misschien ben ik wel gek. U zegt het maar!

In elk geval wordt al wie anders dan fietsend door het leven gaat zowat geterroriseerd door de tweewielers.

Zonder ook maar een blik op verkeerssituaties te werpen en zonder te remmen doorkruisen ze Gent aan topsnelheid. Dat is niet ongebruikelijk. Of ze rijden in de autovrije binnenstad winkelende medeburgers bijna van hun sokken. En dan nog zelf op hun teen getrapt als je een opmerking durft maken.

Ik kan natuurlijk geen al te negatief standpunt innemen tegenover kwalijk fietsgedrag, ik voel me soms ook koning van de straat op mijn stalen ros. Helaas is het respect voor andere weggebruikers bij vele fietsers, mijzelf inbegrepen, soms ver te zoeken. Want wij hebben toch alle recht om lekker assertief te zijn? Of heb ik het mis? Koning auto, patriarch van het Belgische verkeer! Mooi niet denkt Gent dan. Die stinkende, roestende, vervuilende, dure en gevaarlijke machines maken de stad nog steeds onveilig. De situatie is er flink op vooruit gegaan, maar sommige kruispunten

of assen zijn nog steeds onlogisch en zelf ronduit gevaarlijk.

Dus doet fietsend Gent gewoon lekker eigenwijs. De fietser heeft toch altijd gelijk. Inmiddels is de situatie dermate ver gevorderd dat fietsers ook daadwerkelijk gelijk krijgen. Als je met de auto rijdt, zorg je vanzelf wel dat fietsers genoeg ruimte hebben, of die lak kan je wel vergeten. En je goed humeur ook.

Ik herinner me de slagzin van een verzekeringsmaatschappij. Die luidde: “Kinderen hebben geen remmen”. Fietsers zijn als kinderen: zij hebben ook geen remmen meer. Of toch geen remmingen. Het is dan ook tot hun grote ergernis dat onze blauwgetooiden vrienden steeds meer boetes beginnen uit te delen. Je mag al niet meer door rood fietsen, een echte éénrichtingsstraat invliegen, links op de baan of op de stoep rijden. Plots allemaal verboden! Kan toch niet!

Maar anderzijds: hoe kan je verwachten dat fietsers zich aan de regels houden? Waarom mag je bijvoorbeeld niet in twee richtingen door de Kortrijksepoortstraat rijden? Of neem nu het viaduct aan de Forelstraat. Ik kom daar zowat elke dag langs, en ik ben niet alleen. Het is de officiële Oost-West fietsroute. Als mountainbike-parcours kan het wel tellen, maar voor al die milieubewuste burgers die met de fiets naar het werk of de school rijden is het tandenknarsen. Logisch

toch dat dergelijke obstakels wangedrag in de hand werken?

Het is niet evident een oplossing te vinden voor situaties die doorheen de jaren zijn scheefgegroeid. Nog niet zo lang geleden, toen het Gentse stadsbestuur nog nooit van fietspaden had gehoord, was het als fietser immers pompen of verzuipen. Je moest wel ballen aan je fiets hebben, of je kon aan de Dampoort staan wachten tot de spits voorbij was.

Ik geloof heilig dat het langdurige gebrek aan infrastructuur de huidige verkeershouding mee in de hand heeft gewerkt. Het is namelijk zinloos om op drukke verkeerswegen waar geen fietsroutes voorzien zijn de orde te proberen handhaven.

En toch bestaat er een oplossing die volgens mij zowel denkbaar, mogelijk als wenselijk is. We bannen de auto uit de stad! (En wie weet uit ons denken). Straten worden parken. Parkeergarages worden cultuur- en sportcentra. Garagisten worden fietsmakers. Tankstations worden tramhaltes. Taxi's verdwijnen. Bussen komen. Misschien denkt u nu wel dat ik écht gek ben. U hebt gelijk. Maar wat een geluk: zelfs het gekste idee is zo gek nog niet. Laat Gent daarom de modelstad zijn voor de revolutie van de mobiliteit!

CHRISTIAAN DE BEUCKELAER

Reacties: www.tienstiens.org/tt8/p35

VRIJGEVEN

FLAT SCREEN EN

NIEUWPOORTTHEATER
MAAKTE EEN FILM
MET DE BUURT.
OMDAT KABOUTERS
SOMS DE LIFT NEMEN.
IEDEREEN WELKOM! CUT

VR 22 & ZA 23 DECEMBER '06 OM 20u30 IN NIEUWPOORTTHEATER
INFO & TICKETS (€ 2,5) 09 223 80 00 | WWW.NIEUWPOORTTHEATER.ORG

GENT MORGEN

19.10.'06 - 07.01.'07
35 JAAR DROMEN, PLANNEN EN BOUWEN IN DE STAD

STAM/BIJLOKEKLOOSTER
BIJLOKEKAAI 7B . 9000 GENT
INFO 09 269 87 90 . WWW.STAMGENT.BE

Stam Gent is een project van de Vlaamse Gemeenschap voor de Zelfbestuurde Gemeenten

Stam Gent is een project van de Vlaamse Gemeenschap voor de Zelfbestuurde Gemeenten

Stam Gent is een project van de Vlaamse Gemeenschap voor de Zelfbestuurde Gemeenten

Stam Gent is een project van de Vlaamse Gemeenschap voor de Zelfbestuurde Gemeenten

KAFEE DANSANT IN VOORUIT À LA FRANÇAISE !

TROIS KAFEEES DANSANTS À LA FRANÇAISE
MET EEN FLINKEN SCHEUT ZIGEUNERBLOED, C'EST FOU !
OP ZONDAGMIDDAG VOOR IEDEREEN VAN 8 TOT 88

ZO 21/01 – LES ECHASSES
ZO 18/02 – MARINO PUNK
ZO 11/03 – BAL TABARIN

GRATIS – KAFEE VOORUIT – 14:00

MEER INFO: WWW.VOORUIT.BE - T. 09 267 28 28

VOORUIT

DeMorgen

canvas

P&U

MET DANK AAN DE INGANG - CEL SENIOREN STAD GENT & VICTORIA DELUXE
MET DE STEUN VAN: VLAAMSE REGIERING PROVINCIE OOST-VLAANDEREN, STAD GENT